

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Integrovaný plán rozvoje města Orlová

Integrated Development Plan of the Municipality of Orlová

Student: Tereza Červenková
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Poledníková Eva

Ostrava 2013

Zadání bakalářské práce

Student: **Tereza Červenková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: **Integrovaný plán rozvoje města Orlová**
Integrated Development Plan of the Municipality of Orlová

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Udržitelný rozvoj měst v rámci politiky soudržnosti EU 2007 - 2013
3. Integrovaný plán rozvoje města Orlová
4. Využití Integrovaného plánu rozvoje města Orlová
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5.

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. ISBN 978-80-89401-19-2.

MĚSTO ORLOVÁ. *Integrovaný plán rozvoje města Orlová* [online]. 2008 [cit. 4.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/meu/soubory/00000106.pdf>

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Poledníková**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 - 4, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

Ostrava, 10. května 2013

.....

Tereza Červenková

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Udržitelný rozvoj měst v rámci politiky soudržnosti EU 2007 - 2013.....	7
2.1	Politika soudržnosti EU	7
2.1.1	Vznik a vývoj politiky soudržnosti EU	7
2.1.2	Politika soudržnosti EU v programovém období 2007 - 2013	9
2.2	Udržitelný rozvoj měst.....	14
2.2.1	Evropský přístup k rozvoji měst.....	14
2.2.2	Začlenění urbánní politiky do politiky soudržnosti EU 2007 - 2013	19
3	Integrovaný plán rozvoje města Orlová.....	21
3.1	Integrovaný plán rozvoje města	21
3.1.1	Definice IPRM.....	22
3.1.2	IOP - oblast intervence 5.2 - zlepšení prostředí v problémových sídlištích ..	23
3.2	Integrovaný plán rozvoje města Orlová.....	26
3.2.1	Soulad IPRM Orlová s nadřazenými strategickými dokumenty	26
3.2.2	Analýza současné ekonomické a sociální situace města Orlová	28
3.2.3	SWOT analýza.....	33
3.2.4	Cíle, opatření a aktivity IPRM Orlová	37
3.2.5	Očekávané výsledky	40
3.2.6	Časový harmonogram realizace IPRM Orlová.....	46
3.2.7	Finanční plán IPRM Orlová	47
3.2.8	Administrativní řízení IPRM Orlová.....	50
3.2.9	Monitorování realizace IPRM Orlová	53
4	Využití Integrovaného plánu rozvoje města Orlová	54
4.1	Realizace IPRM	54
4.2	Čerpání IPRM.....	60

4.3	Realizace IPRM Orlová na příkladech vybraných projektů	62
4.3.1	Projekt „Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí II“	62
4.3.2	Projekt „Regenerace obytného domu č. p. 886-887 v Orlové - Porubě“	66
4.4	Dosavadní hodnocení IPRM Orlová.....	71
5	Závěr	74
	Seznam použité literatury	76
	Seznam zkratk.....	80
	Seznam tabulek a grafů.....	82
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

V současné době představuje Evropská unie sdružení 27 národních států, které jsou velmi různorodé jak v oblasti ekonomické, tak i sociální. Česká republika spolu s dalšími devíti státy přistoupila do tohoto integračního uskupení 1. května 2004, čímž se jí otevřely veškeré nové možnosti a také se stala součástí realizace hospodářských politik Evropské unie. Jedna z nejvýznamnějších politik je politika hospodářské a sociální soudržnosti, která patří mezi politiky koordinované, z čehož plyne, že samotná realizace je v kompetenci členského státu a do nadnárodní působnosti patří pouze její harmonizace a koordinace. Prvotním cílem této politiky je snižování regionálních disparit v nejméně rozvinutých regionech EU a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Kromě tohoto cíle se věnuje také problémům nedostatečných příležitostí v ostatních regionech, ve kterých pomáhá čelit intenzivnější konkurenci v současném globalizovaném hospodářství.

V aktuálním programovém období 2007 - 2013 je v České republice tato politika realizována prostřednictvím 26 operačních programů, pomocí nichž jsou naplňovány cíle a čerpány finanční prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. Strukturální fondy EU dávají městům v České republice jedinečnou možnost financovat zásadní rozvojové aktivity. Města musí pro získání těchto prostředků vyladit své rozvojové plány s prioritami vyšších celků a připravit projekty, které jsou propojeny do ucelených logických záměrů a které zajišťují revitalizaci určených území, případně řeší témata, která jsou pro města klíčové. Podmínkou pro získání finanční podpory v urbánní dimenzi, tj. pro rozvoj měst a jejich území, je stanovení rozvojových plánů města. K tomuto účelu je v jednotlivých městech zpracováván Integrovaný plán rozvoje města, jež má být strategickým dokumentem, který slouží jako garance koncentrace prostředků, propojenosti jednotlivých intervencí, efektivity a synergie dopadů v rámci daného města a celého regionu.

Integrovaný plán rozvoje města (IPRM) představuje soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, jež jsou realizovány ve vybrané zóně města. Tyto akce jsou zaměřeny na revitalizaci veřejných prostranství a regeneraci bytových domů. IPRM může také zahrnovat pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením.

Jedním z měst, které se v programovém období 2007 - 2013 rozhodlo využít integrovaný plán rozvoje k získání finančních prostředků na řešení problémů upadající zóny města, je i město Orlová.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat Integrovaný plán rozvoje města Orlová z hlediska řešených problémů a stanovených cílů a přiblížit jeho realizaci a čerpání finančních prostředků z fondů EU.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol. Druhá obsahová kapitola obsahuje teoretické vymezení politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Pozornost je věnována podstatě a významu této politiky, stručnému nástinu její historie, specifikaci nástrojů a cílů. Je zde také rozebráno současné programovací období 2007 - 2013.

Třetí obsahová kapitola vymezuje Integrovaný plán rozvoje města Orlová, jeho podstatu, vize a cíle, včetně návaznosti na předchozí strategické dokumenty. Je zde zpracována socioekonomická analýza města Orlová, včetně SWOT analýzy jak města Orlová, tak i vybrané zóny pro IPRM.

Čtvrtá obsahová kapitola je věnována využití IPRM Orlová. Zaobírá se především čerpáním finančních prostředků v rámci výzev vyhlášených městem od roku 2009 do roku 2013. Kapitola obsahuje také řešení dvou vybraných projektů realizovaných na území města.

Veškeré informace uvedené v této bakalářské práci vychází především z české odborné literatury a z oficiálních informací dostupných na webových stránkách příslušných veřejnoprávních subjektů. Klíčovým materiálem ke zpracování čtvrté kapitoly byl Integrovaný plán rozvoje města Orlová, dokumenty města Orlová a interní materiály žadatele projektů, které byly získány na základě schůzek s manažerkou IPRM Orlová.

2 Udržitelný rozvoj měst v rámci politiky soudržnosti EU 2007 - 2013

2.1 Politika soudržnosti EU

Již od počátku vzniku Evropské unie (EU) ji provází jistá nerovnováha, ať už sociální či ekonomická, a to jak na území celé EU, tak i v rámci jednotlivých členských zemí. V letech 2004, kdy došlo k největšímu rozšíření EU, a po té v roce 2007, které bylo doposud posledním rozšířením, došlo ještě k většímu prohloubení této nerovnováhy mezi centrálními regiony a periferiemi. Právě toto brání Evropské unii stát se nejkurenceschopnější ekonomikou světa. A díky tomu se problematika regionálních disparit dostala do centra zájmu evropských politiků.

Na počátku vzniku Evropských společenství nebyla politika soudržnosti v centru zájmu, nyní však patří k jednomu z nejvýznamnějších pilířů Společenství. Jejím hlavním úkolem je vyrovnávání ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými regiony (268 regionů ve 27 členských státech)¹.

Podle členění, které je uvedeno v *Lisabonské smlouvě*, je politika soudržnosti politikou se **sdílenými pravomocemi**, což znamená, že členské státy mohou vydávat vlastní legislativu pouze tehdy, pokud zde již neexistuje společná evropská úprava, nebo případně jako doplněk k ní.

Tato politika je odrazem principu **solidarity**. To znamená, že bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila životní úroveň obyvatel celé Evropské unie.

Politika soudržnosti patří vedle společné zemědělské politiky k nejvýznamnějším evropským agendám a Evropská unie na ni vynakládá více než třetinu svého rozpočtu².

2.1.1 Vznik a vývoj politiky soudržnosti EU

Od svého vzniku prošla politika soudržnosti EU významným vývojem. Z politiky zaměřené na podporu regionů postižených útlumem těžkého průmyslu a na zaostalé

¹ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

² HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. ISBN 978-80-89401-19-2.

venkovské regiony bojující o finanční prostředky se vyvinula jedna z nejdůležitějších politik EU, která má Evropě zajistit konkurenceschopnost ve světě a pomoci čelit výzvám 21. století.

Již od počátku integrace existují finanční nástroje a iniciativy Společenství. Důvodem vzniku bylo především napomáhání plnění cílů prostřednictvím spolufinancování rozvoje. V roce 1958 vznikl *Evropský sociální fond* (ESF), o čtyři roky později *Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond* (EAGGF) a roku 1975 *Evropský fond pro regionální rozvoj* (ERDF). V roce 1968 bylo na úrovni Evropské komise zřízeno Generální ředitelství pro regionální politiku.

Vznik regionální politiky EU (později politiky soudržnosti) se datuje od 70. let 20. století, kdy do Evropských společenství vstoupily státy s méně rozvinutou ekonomikou nebo silnými regionálními disparitami (Velká Británie, Dánsko, Irsko). Roku 1972 byl přijat dokument, který označil regionální politiku za „zásadní faktor posilování Společenství“. Legislativu pro integrovanou regionální politiku EU ale zavedl až *Jednotný evropský akt* (JAE) v roce 1986. Rozšíření o Řecko, Španělsko a Portugalsko a přijetí plánu na vznik jednotného trhu bylo důležitým impulsem pro regionální politiku. Po přijetí Jednotného evropského aktu došlo k rozvoji regionální politiky ve vztahu k jednotnému vnitřnímu trhu a zaměření na podporu méně rozvinutých oblastí. Hospodářská a sociální soudržnost se stala jedním z cílů Společenství a byly zavedeny základní principy regionální politiky: princip koncentrace, programování, partnerství (komplementarity) a doplňkovosti (adicionality)³.

V roce 1988 byla uskutečněna první reforma regionální politiky, a to proto, že bylo nutné najít efektivnější způsoby realizace integračních cílů ve sféře regionální politiky. Tato reforma regionální politiky byla odpovědí na vstup nových ekonomicky zaostalejších zemí (Portugalsko, Řecko, Španělsko), které by se nemusely vyrovnat s požadavky po zavedení jednotného volného trhu. Méně vyspělé evropské státy se v návaznosti na Jednotný evropský akt, který počítá se zavedením volného trhu, dožadovaly podpory, která by jim pomohla vyrovnat se s vyšším konkurenčním tlakem. Reformní balíček *Delors I* z roku 1988 jim toto zaručil. To pomohlo posílení postavení regionální politiky EU, neboť

³ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-13-8.

pro období 1989 - 1993 došlo ke zdvojnásobení výše finančních prostředků určených méně rozvinutým a zaostalým regionům.

Kvůli nařízení Rady se sloučila regionální politika EU s politikou zemědělskou a s částí sociální politiky. Tímto sloučením došlo k vytvoření jednoho celku tzv. *strukturální politika*, která je typem makroekonomické politiky a která se zaměřuje především na změny v ekonomikách států⁴.

K druhé reformě strukturálních fondů dochází po podpisu *Maastrichtské smlouvy v roce 1993*, zejména ustavením Fondu soudržnosti a zavedením nové instituce, a to Výboru regionů, jakožto nejmladší instituce EU. Posláním Výboru je zastupovat místní a regionální samosprávu v EU. V této smlouvě je hlavně také popsána hospodářská a sociální soudržnost jako **vrcholná priorita EU** a od této chvíle se začíná hovořit o *politice hospodářské a sociální soudržnosti*. Rozhodnutím Evropské rady z března 1999 se rozpočet politiky soudržnosti EU zvýšil na 213 miliard EUR a dalších 22 miliard EUR bylo přiznáno novým členům pro období 2004 - 2006. V souvislosti s Agendou 2000 a přípravou na přijetí většího počtu nových členských států proběhla další reforma strukturálních fondů spojená s redukcí počtu cílů (z šesti na tři) a Iniciativ Společenství (z třinácti na čtyři) a s cílem větší koncentrace na hlavní problémové regiony a vybraná témata. V této podobě fungovala politika soudržnosti v období 2000 - 2006⁵.

2.1.2 Politika soudržnosti EU v programovém období 2007 - 2013

Na období 2007 - 2013 bylo ve finanční perspektivě vyčleněno na politiku soudržnosti 35,7 % evropského rozpočtu, což činí 347,410 miliard EUR. 6. října 2006 přijala Evropská rada *Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost*, které jsou základem nové politiky a stanovují zásady a priority na období 2007 - 2013.

S posledním rozšířením v roce 2007 o Rumunsko a Bulharsko se v Evropské unii prohloubily ekonomické a sociální nerovnosti - např. nejbohatší region Inner London dosahuje 290 % HDP na obyvatele, zatímco nejchudší Nord Est v Rumunsku pouze 23 % průměru EU.

Politika soudržnosti EU se v období 2007 - 2013 více zaměřuje na koncentraci zdrojů na nejchudší členské státy a regiony, priority ale posouvá i k podpoře růstu, zaměstnanosti

⁴ GERBET, Pierre. *Budování Evropy*. 1. vyd., Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004, ISBN 80-246-0111-7

⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Regiony a strukturální politika* [online]. 2012 [cit.2012-12-16]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_a_strukturalni_politika_/\\$File/EU06.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_a_strukturalni_politika_/$File/EU06.pdf)

a inovací. Nejvíce prostředků bude podle tematických oblastí směřovat do dopravy, lidských zdrojů, udržitelného rozvoje, vědy a výzkumu, inovací a informační společnosti⁶.

Cíle politiky soudržnosti EU

Současné období (od roku 2007 do roku 2013) realizace politiky soudržnosti EU je charakteristické především snahou po větší efektivnosti využívání finančních prostředků. V rámci této snahy po maximální efektivnosti vynakládaných prostředků bylo přijato i snížení počtu cílů ze tří na dva a počtu iniciativ ze čtyř na jednu (třetí cíl). Pro toto období se Cíle změnily tak, aby se v nich odrážely záměry Lisabonské strategie, i když si podržely některé z funkcí původních Cílů. Dále došlo k vyčlenění podstatné části podpory venkova ze systému politiky soudržnosti a k jejímu přechodu pod zemědělskou politiku, přičemž byl stanovený nový fond - *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* (EAFRD).

V souladu s primární legislativou je činnost Společenství zaměřena na posilování hospodářské a sociální soudržnosti rozšířené Evropské unie s cílem podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj Společenství. Tato činnost se uskutečňuje za pomoci fondů, Evropské investiční banky a dalších stávajících finančních nástrojů. Jejím cílem je zmenšovat hospodářské, sociální a územní rozdíly, které vznikly zejména ve státech a regionech, jejichž rozvoj zaostává, a v souvislosti s hospodářskou a sociální restrukturalizací a se stárnutím obyvatelstva. Opatření, která byla přijatá v rámci fondů, jsou na celostátní a regionální úrovni zaměřena na priority Společenství v zájmu udržitelného rozvoje posilování růstu, konkurenceschopnosti, zaměstnanosti, sociálního začlenění a ochrany a kvality životního prostředí.

Definitivní podoba finančních alokací na období 2007 - 2013 byla schválena v prosinci roku 2005. Evropská unie bude v tomto období hospodařit s částkou téměř 862,4 mld. EUR (zhruba 25 biliónu korun), což představuje 1,045 % hrubého národního důchodu Evropské unie. Více než třetina této částky je určena právě na politiku soudržnosti Evropské unie.

Jak již bylo uvedeno výše, pro programovací období 2007 - 2013 byly stanoveny tři základní Cíle:

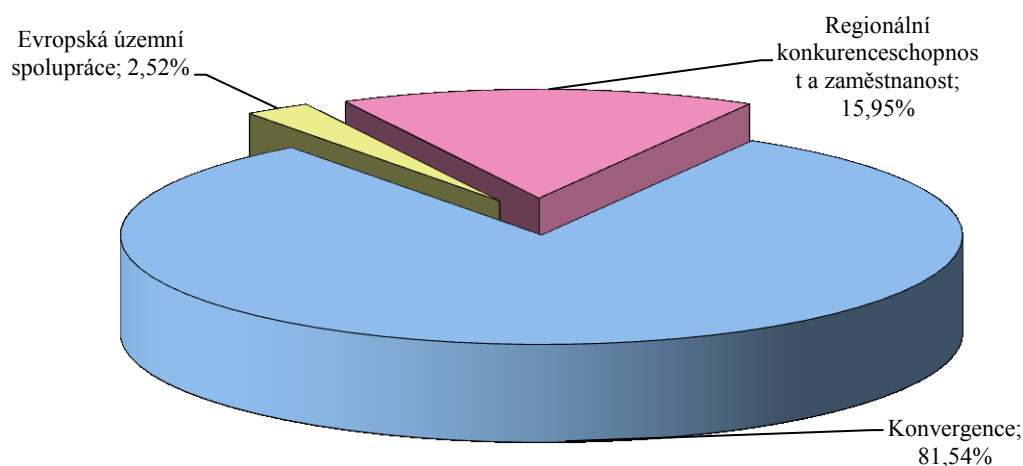
⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Kohezní politika EU. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2012 [cit.2012-12-16]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU>

Cíl Konvergence: podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem (HDP) na obyvatele nižším než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Dále jsou k čerpání tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Částka dostupná v rámci cíle Konvergence je 282,2 miliard EUR. Tento cíl je financován z ERDF, ESF a FS.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence. Tento cíl je financován z ERDF a ESF. *Cíl Evropská územní spolupráce:* podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Dále je podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Tento cíl je financován z ERDF.⁷

Graf č. 2.1 nám ukazuje, jak jsou rozděleny prostředky politiky soudržnosti EU na financování jednotlivých cílů. Na Cíl Konvergence je pro období 2007 - 2013 vyčleněno nejvíce prostředků, a to 81,5 % z celkového rozpočtu politiky, což je 282, 2 miliard EUR. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je financován z 16 %, tedy zhruba 55,8 miliard EUR. Nejméně finančních prostředků je vynakládáno na Cíl Evropská územní spolupráce, pouze 2,5 %, což představuje 9,41 miliard EUR.

Graf 2.1: Rozdělení prostředků politiky soudržnosti

Zdroj: Businessinfo.cz, 2007, vlastní úprava

⁷ Hájek, Novosák, ref.2, s. 70

Jak lze vidět, tabulka č. 2.1 koresponduje s grafem č.2.1. Lze z ní vyčíst, že 81,54 % vynakládaných z evropských fondů na cíl Konvergence činí 282,2 mld. EUR. Výdaje na další cíl politiky soudržnosti EU, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, činí 55,8 mil. EUR a na poslední cíl, Evropská územní spolupráce, je to nejméně, 9,41 mld. EUR. Tabulka č. 2.1 se také týká alokace fondů ČR, můžeme zde vyčíst, že na cíl Konvergence je vynaloženo také nejvíce prostředků, a to 96,98 %, což je 25,88 mld. EUR. Na další cíl je použito 1,56 % z celkových prostředků, tedy 0,419 mld. EUR. Na poslední cíl činí výdaje 1,46 %, což činí 0,389 mld. EUR.

Tabulka 2.1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky soudržnosti v období 2007-2013

Cíle	Alokace fondů EU - 27 (v mld. EUR)		Alokace fondů ČR (v mld. EUR)*	
Konvergence	282,2	81,54 %	25,88 (730,0mld. Kč)	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	55,8	15,95 %	0,419 (11,73 mld. Kč)	1,56 %
Evropská územní spolupráce	9,41	2,52 %	0,389 (10,97 mld. Kč)	1,46 %
Celkem	347,410	100,00 %	26,69 (752,7 mld. Kč)	100,00 %

Pozn. * přepočet směnného kurzu 1 EUR = 28,2 CZK

Zdroj: Businessinfo.cz, 2007

Financování politiky soudržnosti

K dosažení současných cílů je čerpáno ze dvou strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) - tento fond je objemem svým peněz největším ze strukturálních fondů. Zaměřuje se na modernizaci a posilování hospodářství. Jelikož jsou jeho prostředky určeny pro všechny tři cíle programového období 2007 - 2013, má široký záběh a zasahuje tak do mnoha oblastí. Podporovány jsou investiční (infrastrukturní) projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně,

výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy apod.

Evropský sociální fond (ESF) - podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Svých cílů dosahuje například posilováním sociálních programů členských států, pomáháním rizikovým skupinám obyvatel, podporou rovných příležitostí na trhu práce a zlepšováním mobility pracovních sil v rámci Evropské unie. ESF podporuje neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance apod.⁸.

Fond soudržnosti (FS) - jinak také kohezní fond, vznikl v roce 1994 a je na rozdíl od strukturálních fondů určen na podporu rozvoje chudších států, nikoliv regionů. Počátečním kritériem je, aby hrubý národní důchod (HND) příslušné země nedosáhl 90 % průměru Evropské unie. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní a energetickou infrastrukturu většího rozsahu a ochranu životního prostředí. Finanční pomoc z Fondu soudržnosti může být pozastavena rozhodnutím Rady (přijatým kvalifikovanou většinou), jestliže daná země vykazuje nadměrný schodek veřejných financí, pokud tuto situaci nenapraví nebo pokud se kroky podniknuté k nápravě jeví jako nedostatečné⁹.

V tabulce č. 2.2 je popsán vztah strukturálních fondů a cílů v programovacím období 2007-2013. Můžeme vyčíst, že cíl Konvergence je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu i z Fondu soudržnosti. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je financován ze dvou fondů, a to z Evropského fondu regionálního rozvoje a z Evropského sociálního fondu. Třetí cíl Evropská územní spolupráce je financován pouze z jednoho fondu, z Evropského fondu regionálního rozvoje.

⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Informace o fondech. Strukturální fondy*. [online] 2012. [cit.2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Temp/Informace-o-fondech-EU>

⁹ EUROPA.EU. *Politika soudržnosti 2007 - 2013* [online]. 2007 [cit.2012-12-15]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_cs.pdf

Tabulka 2.2: Vztah strukturálních fondů a cílů v programovém období 2007-2013

Cíle 2007 - 2013	Fondy 2007 - 2013
Konvergence	Evropský fond regionálního rozvoje Evropský sociální fond Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Evropský fond regionálního rozvoje Evropský sociální fond
Evropská územní spolupráce	Evropský fond regionálního rozvoje

Zdroj: europa.eu, 2006, vlastní zpracování

2.2 Udržitelný rozvoj měst

Města jsou považována za základní stavební kameny prosperity. Žije v nich většina obyvatel. V průběhu času se stala města centry získávání inovací, pokroku a bohatství, lidského a kulturního kapitálu. Větší města mají také možnost disponovat většími finančními prostředky, které mohou investovat do zvyšování občanské a technické infrastruktury, rozvoje nabídky kulturních institucí apod.

2.2.1 Evropský přístup k rozvoji měst

Evropská unie i její členské země si uvědomují, že města hrají důležitou roli v sociálním, ekonomickém a environmentálním rozvoji. V současnosti žádná oficiální společná evropská urbánní politika **neexistuje**. Proto Evropa hledá jednotný model, který by úspěšně řešil problematiku rozvoje měst na celoevropské úrovni. Ovšem zkušenosti některých evropských států v oblasti městské politiky za posledních deset let umožnily vytvořit soubor obecných principů, které jsou základ pro úspěšné politiky městského rozvoje. Vzhledem k různorodé geografické situaci a institucionální, legislativní a správní kultuře členských zemí jsou jednotlivá doporučení v příslušných dokumentech brána jako otevřený soubor možností, který je třeba aplikovat na úrovni členských zemí. Společným krokem členských zemí Evropské unie k formování politiky urbánního rozvoje představují přijaté dokumenty.

Prvním takovým dokumentem, který se zabýval úlohou městských aglomerací v udržitelném rozvoji území, byl dokument *Evropské perspektivy územního rozvoje* (ESDP), který byl zpracováván od roku 1994 Evropskou komisí. V květnu 1999 byl v Postupimi přijat ministry členských zemí Evropské unie zodpovědných za územní plánování a regionální rozvoj definitivní návrh. Cílem tohoto dokumentu je pomoci

integraci a územní koordinaci společného evropského prostoru. S tím i mimo jiné souvisí plánované rozšiřování nadnárodní dopravní infrastruktury, ekologická obnova restrukturalizovaných průmyslových ploch a změny ve venkovských regionech. Záměrem politiky v oblasti územního rozvoje je působit ve směru k dosažení vyváženého a trvale udržitelného rozvoje území Evropské unie. Podle názoru zúčastněných ministrů je důležité zajistit dosažení tří základních cílů evropské politiky ve všech oblastech Evropské unie:

- ekonomická a sociální soudržnost,
- zachování a spravování přírodních zdrojů a kulturního dědictví,
- vyváženější soutěživost evropského území.

Evropské perspektivy územního rozvoje reprezentovaly vhodný politický rámec pro sektorovou politiku Evropské unie a členských států, která má územní dopad a rovněž pro regionální a místní orgány, s cílem dosáhnout vyváženého a trvale udržitelného rozvoje evropského teritoria. Ministři v zájmu užší evropské integrace zdůraznili, že členské státy by měly spolupracovat se svými regiony a místními orgány a také mimo jiné uvedli, že „regionální a místní orgány musejí v budoucnu pracovat společně bez ohledu na státní hranice“. I dnes slouží tento dokument jako politický rámec pro členské státy, jejich regiony a místní orgány, i pro Evropskou komisi v rámci jejich příslušných oblastí odpovědnosti.

V roce 1998 byla na zasedání Evropské Rady Urbanistů (ERU) v Athénách přijata *Nová Athénská Charta*, která navázala na ESDP. Tato Charta je výsledkem práce mezinárodní komise urbanistů, kteří na návrhu pracovali od roku 1995. Athénská Charta byla v roce 2003 na zasedání ERU v Lisabonu rozšířena o Vizi pro města ve 21. století a tam také byla schválena. Vize je rozdělena do několika kapitol, které odrážejí výzvy 21. století, jako například ekonomické, sociální, environmentální a urbanistické propojení souvislostí rozvoje měst a zabývá se směry a trendy rozvoje měst v budoucnosti.

Ve druhé polovině roku 2000, v době francouzského předsednictví, byl přijat první víceletý program, který se hlouběji věnoval spolupráci v oblasti urbánní politiky v členských státech Evropské unie. Tento program byl nazván *Akční program z Lille* a je založen na zprávě vypracované *Výborem pro územní rozvoj* v roce 2000. Cílem této zprávy je dát členským státům, Komisi a městům konkrétní formu, jak uchopit cíle urbánní

politiky, která je definována na evropské úrovni a které jsou zároveň výzvami, s nimiž se budou města setkávat.

Program nabízí soubor devíti priorit:

- větší angažovanost měst v územním plánování,
- nový přístup urbánních politik jak na národní úrovni, tak na úrovni EU,
- zvýšení účasti občanů,
- větší pozornost sociálnímu a etnickému vyloučení,
- podpora integrovaného a vyváženého rozvoje měst,
- podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru,
- rozšiřování nejlepších zkušeností (best practices) a vytváření sítí (networking),
- podpora moderních technologií v řízení měst,
- prohlubování znalostí propojených jevů ve městech na základě dalších analýz městských území¹⁰.

Ve druhé polovině roku 2004, kdy probíhalo nizozemské předsednictví, schválili na neformální schůzce ministři pro územní plánování a regionální rozvoj *Urban Acquis*, které shrnuje hlavní zásady uceleného přístupu k městské politice. Jeho prioritami se stala hospodářská konkurenceschopnost, sociální soudržnost a kvalita životního prostředí města. Tyto priority musí být vzájemně vyvážené. Města by měla mít svou kulturní identitu a měla by být vhodnými místy k životu, který si zvolili jejich obyvatelé. Urban Acquis také dále mj. zdůrazňovalo potřebu integrace sektorových politik na národní, regionální a místní úrovni a také význam dohody, partnerství a ujednání mezi jednotlivými úrovněmi státní správy. Široké zapojení všech zúčastněných subjektů také získalo podporu. Urban Acquis z územního hlediska podporovalo zacílení politik na konkrétní oblasti potřeb měst, na řešení sociálních problémů v zanedbaných oblastech ve vazbě na ekonomické příležitosti v širším regionu, nastavení institucionální spolupráce mezi městy a regiony. Také zdůrazňovalo význam vyvážené městské sítě a funkční spolupráce malých, středních a velkých měst. Kromě Urban Acquis je součástí závěrů Rotterdamu 2004 také doporučení

¹⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Zásady urbánní politiky. *Ministerstvo pro místní rozvoj*[online]. 2012[cit.2012-12-20]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/63d00d20-3a85-48f5-b112-1d3b003398dd/ZUP_tisk

k realizaci agendy urbánní politiky na národní úrovni, které zohledňuje Lisabonskou a Göteborgskou Agendu, Znalostní ekonomiku, Sociální začlenění a Vztahy město - region.

Lisabonská a Göteborgská agenda spojují konkurenceschopnost, sociální začlenění a kvalitu životního prostředí jako rozhodující výzvy pro vypracování urbánní politiky ve všech evropských státech. Pro dosažení udržitelného rozvoje je třeba zaměřit politiku rozvoje měst nejen na otázku ekonomických možností měst, ale i na sociální potřeby měst.

Znalostní ekonomika je dokument o městech přispívajících rozhodujícím způsobem na rozvoj znalostní ekonomiky a šance úspěšného ekonomického rozvoje. Jelikož nemůže existovat jednotný přístup k urbánní politice, je třeba alespoň vytvořit přístup, který maximalizuje ekonomický potenciál různých typů měst. Proto je třeba povzbuzovat koordinaci a integraci národních sektorových politik.

Sociální začlenění vyzdvihuje větší integraci národních sektorových politik v otázkách bytové politiky, zdravotní péče, bezpečnosti a zaměstnanosti a vzdělání. Vlády členských zemí by měly podporovat a posilovat příspěvek měst k sociálnímu začleňování obyvatel.

Vztahy město - region je dokument řešící problematiku vztahu město - zázemí. Hranice administrativní jsou menší, než hranice ekonomické, a to vytváří problémy při dalším rozvoji. Vzniká tak nesoulad mezi administrativním a funkčním vymezením a s tím i související možnost města ovlivňovat rozvoj bezprostředně za svými administrativními hranicemi. Navrhuje se vytvoření konceptu město - region podporující integrovaný územní rozvoj. Dokument proto vyzdvihuje, že národní vlády by měly hrát větší úlohu při povzbuzování a podpoře rozvoje měst.

V prosinci 2005 byla na neformálním zasedání ministrů členských států EU k problematice trvale udržitelných sídel vytvořena tzv. *Bristolská dohoda*. Tato dohoda představovala zásadní obrat v pohledu na urbánní problematiku a v přístupech k rozvoji měst. Došlo také k docenění významu měst pro další rozvoj Evropy a udržitelný rozvoj měst se stal hlavním zájmem další diskuse na celoevropské úrovni.

Významným dokumentem, který se zabýval zásadami a rozvojem urbánní politiky, je *Lipská charta o udržitelných evropských městech*, která byla schválena 24. a 25. května 2007 v Lipsku. Ministři zde také mimo jiné přijali závazek uplatnit princip integrovaného rozvoje měst a na národní úrovni vytvořit odpovídající věcný a správní rámec pro jeho uskutečnění. Závěry a doporučení Lipské charty kladou důraz na dva okruhy problémů:

1. širší využívání integrovaných přístupů v politice rozvoje měst a pro tento účel vytvořit na národní úrovni vhodný rámec,
2. zaměření pozornosti na znevýhodněné čtvrti v kontextu města jako celku.

Při stejné příležitosti, tj. 24. a 25. května 2007 byla také rovněž přijata *Územní agenda Evropské unie*. Vychází ze starších dokumentů k dané problematice, zejména tedy staví na dokumentu Evropské komise z roku 1999, který je zaměřen na Evropskou perspektivu územního rozvoje (ESDP). Agenda dává problematiku měst do souvislosti s územní soudržností, prvky Lisabonské strategie a dalších aktuálních témat, zejména tzv. nových velkých územních výzev. Cíl územní soudržnosti byl doplněn jako **třetí dimenze**, vedle ekonomické a sociální soudržnosti, do základní legislativy Evropské unie. Cílem územní soudržnosti je prostřednictvím odstraňování a předcházení vzniku regionálních disparit napomáhat vyváženému rozvoji a usilovat o větší provázanost a účinnost jednotlivých politik, které mají územní dopad. Územní agenda EU představuje strategický rámec, ve kterém jsou uvedené priority územního rozvoje Evropy. Je založena na třech hlavních cílech dokumentu Evropské perspektivy územního rozvoje (ESDP), který zůstává v platnosti, jmenovitě:

- rozvoj vyvážené a polycentrické soustavy měst a nového partnerství města a venkova,
- zajištění rovnosti přístupu k infrastruktuře a znalostem,
- udržitelný rozvoj, obezřetná správa a ochrana přírody a kulturního dědictví¹¹.

Francouzské předsednictví navázalo svými aktivitami na předcházející snahu o aktivní prosazení priorit Lipské charty do politické praxe. Na závěr tohoto předsednictví byla v Marseille 25. listopadu 2008 schválena tzv. *Marseillská deklarace*. Ve svých závěrech shrnulo tři hlavní okruhy problémů:

- byla podpořena implementace Lipské charty a její integrace do problematiky územní soudržnosti,
- rozvoj měst musí zohledňovat probíhající klimatické změny,

¹¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Územní agenda EU. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. MMR, 2007. [cit. 2012-12-20]. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz>.

- nutnost využití politiky soudržnosti při podpoře integrovaného rozvoje měst¹².

Francouzské předsednictví také navrhlo vytvořit „*Referenční rámec pro udržitelná evropská města*“ pro podporu praktického uplatnění integrovaného přístupu v urbánním rozvoji. Tento rámec představuje platformu, která je zaměřená na podporu multilaterálního dialogu vedoucího k efektivnějšímu strategickému řízení, aplikaci integrovaných přístupů v praxi a metody jejich hodnocení, výměnu zkušeností v oblasti rozvoje měst a sdílení příkladů dobré praxe, které usnadňují generalizaci poznatků a jejich následné využití. Tento nástroj si klade za cíl vytvořit společnou metodiku, která by obsahovala mimo jiné kritéria a indikátory významné pro společný a ucelený postup při zajišťování udržitelného rozvoje měst v zemích Evropské unie¹³.

2.2.2 Začlenění urbánní politiky do politiky soudržnosti EU 2007 - 2013

Zesílení významu urbánní dimenze se dotklo i základních nařízení k provádění politiky soudržnosti. Základní principy této politiky jsou uskutečňovány prostřednictvím *Národních strategických referenčních rámců* a některých *operačních programů*.

Pro financování z Evropského fondu pro regionální rozvoj byly uznány za způsobilé zásahy, které byly prováděny v rámci integrovaného rozvoje měst určené na obnovu bydlení v oblastech, ve kterých dochází nebo by mohlo docházet k fyzickému chátrání staveb a k sociálnímu vyloučení a které se nacházejí v členských zemích, jež vstoupily do Evropské unie 1. 5. 2004 nebo později.

Udržitelný rozvoj měst byl posílen na základě dobrých zkušeností z realizace Iniciativy *URBAN* pomocí plného začlenění v této oblasti do operačních programů, které jsou financovány z ERDF s důrazem na pomoc lokálnímu rozvoji a iniciativám v oblasti zaměstnanosti a inovačního potenciálu.

Projekty, které byly předloženy na základě strategií založených na společném rozhodování a integrovaných přístupech a vypracovány k řešení hospodářských, environmentálních a sociálních problémů, lze podpořit v rámci opatření týkajících se

¹² MINISTERSTVO PRO MÍSTRNÍ ROZVOJ. *Marseillská deklarace* [online] [cit.2012-12-20]. Dostupné z: <http://mmr.cz/getmedia/7a997bd8-06b6-49b4-822e-bc927dc3f9d1/Marseillska-deklarace.pdf>

¹³ Vláda České republiky, *Usnesení vlády České republiky ze dne 10. května 2010 č. 342 o Zásadách urbánní politiky* [online] [cit.2010-12-19]. Dostupné z: [http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/\\$FILE/342%20uv100510.0342.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/$FILE/342%20uv100510.0342.pdf)

udržitelného rozvoje měst. Tyto strategie podpoří udržitelný rozvoj měst prostřednictvím činností, jako jsou posílení ekonomického růstu, obnova fyzického prostředí, ochrana a rozvoj přírodního a kulturního dědictví, přeměna starých průmyslových areálů, podpora podnikání, lokální zaměstnanost, rozvoj komunit a poskytování služeb obyvatelstvu s ohledem na měnící se demografickou strukturu¹⁴.

Direktorát pro regionální politiku ve spolupráci s dalšími Direktoráty vypracoval kromě *Strategických obecných zásad Společenství* (SOZS). Některé dokumenty podporující udržitelný rozvoj měst s využitím podpory ze strukturálních fondů.

V současné době stojí Evropská unie jako celek i města přede dvěma základními výzvami. Jedná se jak o **zvýšení konkurenceschopnosti** měst, tak zároveň i **zohlednění sociálních a environmentálních požadavků** udržitelného rozvoje. K tomu, aby se z Evropy stalo atraktivní místo, kde se vyplatí investovat a žít, přispívá podstatně i kvalitní městské prostředí. Národní strategické referenční rámce a operační programy členských států obsahují prioritní osy, které identifikují urbánní dimenzi rozvoje. Města musí být důležitými partnery pro orgány státní správy na národní, regionální i místní úrovni, a to hlavně z důvodu, že městským samosprávám přibývá čím dál tím více zodpovědnosti za jejich rozvoj.

Dokument Evropské komise z listopadu 2008 se zabývá analýzou 316 operačních programů na období 2007 - 2013, jež jsou spolufinancovány z ERDF. Urbánní dimenze je v nich představena širokým spektrem aktivit v městských oblastech, které vytvářejí základní podmínky pro rozvoj a stabilizaci městských území a které odpovídají jejich konkrétním potřebám. Poprvé v historii politiky soudržnosti je v programovacím období 2007 - 2013 možnost, že se všechna města mohou stát potenciálními příjemci prostředků z ERDF¹⁵.

¹⁴ POSTRÁNECKÝ, Josef. *Aktuální otázky regionální politiky*. Veřejná správa, 2010, Roč. 21, č. 14, s. I-VI. ISSN 1213-6581.

¹⁵ Vláda České republiky. *Usnesení vlády České republiky ze dne 10. května 2010 č.342 o Zásadách urbánní politiky* [online] 2012 [cit.2012-12-20]. Dostupné z: [http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/\\$FILE/342%20uv100510.0342.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/$FILE/342%20uv100510.0342.pdf)

3 Integrovaný plán rozvoje města Orlová

V rámci Integrovaného operačního programu (prioritní osa 5 - oblast intervence 5.2) bylo umožněno vypracovat *Integrovaný plán rozvoje města* (IPRM). Jedná se o strategický koncepční dokument určený pro geograficky jednoznačně vymezenou zónu na určitém území. Součástí IPRM je přehled časově provázaných akcí, které by měly být ve vybrané zóně města uskutečněny a spolufinancovány jak ze zdrojů Integrovaného operačního programu, tak také mohou být předkládány s žádostí o dotaci do příslušných operačních programů. IPRM obsahuje intervence do stanovených tematických oblastí, kterými jsou revitalizace veřejných prostranství, regenerace bytových domů a zejména integrace romské komunity. V rámci prvního tematického okruhu se fakticky může jednat o podporované aktivity zaměřené na obnovu zeleně, technickou infrastrukturu, dopravní infrastrukturu, parkové úpravy, nekomerční rekreační plochy, dětská hřiště a další zlepšení veřejné infrastruktury. V rámci druhého tematického okruhu se jedná především o zlepšování stavu bytových domů ve vybrané zóně (opravy konstrukce, balkónů, výtahů, snižování energetické náročnosti atd.) a případně také o výstavbu moderního sociálního vybavení. V rámci třetího okruhu se pak může jednat o řešení problematiky sociálně vyloučené romské komunity.

3.1 Integrovaný plán rozvoje města

Integrovaný plán rozvoje města (IPRM) patří mezi nástroje urbánní politiky, který zajišťuje koordinaci odvětvových a územních politik ve městech. Současně také představuje nástroj pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a klade si za cíl zajistit synergický efekt jednotlivých intervencí, které podporují stanovená města jako centra rozvoje regionu skrze koncentrace alokace finančních zdrojů do geograficky vymezené oblasti města nebo v rámci řešení ústředního tématu rozvoje města. IPRM se řadí během programového období 2007 - 2013 k **nejvýznamnějším koordinačním mechanismům** pro intervence Regionálních operačních programů (ROP), tematických operačních programů (TOP) a Integrovaného operačního programu (IOP), které se zaměřují na rozvoj měst.

Projekty zařazené do IPRM budou financovány zejména z ROP, v případě řešení problematiky bydlení z IOP a doplňkové i z TOP. Tím je zaručeno synergické působení

jednotlivých aktivit realizujících strategické rozvojové cíle a priority města a také umožňují dosažení významné koncentrace investic¹⁶.

3.1.1 Definice IPRM

Integrovaný plán rozvoje města obsahuje soubor časově provázaných akcí (projektů, případně integrovaných projektů), které jsou realizovány ve vybrané zóně města zonální přístup. IPRM a pilotní projekty pro romské komunity zahrnují následující typy intervencí:

- revitalizace veřejných prostranství,
- regenerace bytových domů.

V určité zóně města mohou být i mimo intervence spojené s bydlením podporovány i aktivity týkající se:

- hospodářského růstu,
- obnovy fyzického prostředí,
- přestavby starých průmyslových areálů,
- ochrany a rozvoje přírodního a kulturního dědictví,
- podpory podnikání, místní zaměstnanosti a rozvoje společenství,
- poskytování služeb obyvatelstvu s ohledem na měnící se demografickou strukturu.

Účelem přístupu k Integrovanému rozvoji měst je směřovat finanční prostředky na územně vymezenou vybranou zónu města a zaměřit se na řešení všech existujících problémů komplexním způsobem v této zóně. Stanoveného cíle ve vybrané zóně daného města by mělo být dosaženo Integrovaným přístupem.

Minimální finanční objem pro IPRM měst nad 50 000 obyvatel je stanoven na 3 mil. EUR. Minimální finanční objem pro IPRM měst od 20 000 do 50 000 obyvatel je stanoven na 2 mil. EUR¹⁷.

¹⁶ IPRM. *Integrovaný plán rozvoje města*. [online] 2013. [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://www.iprm.cz/iprm/>

¹⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Metodický pokyn k integrovanému plánu rozvoje města (IPRM)*. [online]2012. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Metodicky-pokyn-k-Integrovanemu-planu-rozvoje-mest>

Území určená k podpoře v rámci IPRM

Geograficky vymezená zóna určená pro realizaci IPRM je souvislá plocha na území města. Jde o deprivované obytné území, tedy zónu s koncentrací negativních jevů (např. vysoká nezaměstnanost, kriminalita, sociální vyloučení). Zóna také musí být součástí města s celkovým počtem 20 000 obyvatel a více (tato města zahrnují cca 32,4% z celkového počtu obyvatel ČR). Obytná zóna musí zahrnovat nejméně 500 bytů, což představuje 1300 obyvatel. Bude-li pro tuto obytnou zónu město chtít využít prostředky IOP na podporu bydlení, musí mít zpracovaný Integrovaný plán rozvoje města (viz č. 7 nařízení EP a Rady č. 1080/2006 k ERDF), který doloží záměry města pro obnovu problémové obytné zóny.

Deprivovaná obytná zóna

Deprivovanou obytnou zónu představuje zóna vybraná pro intervence v oblasti bydlení uvedené v čl. 7 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č.1080/2006 a obsahuje nejméně tři z následujících kritérií, z kterých dvě musí být kritéria uvedená pod písm. a) - h), podle článku 47 prováděcího nařízení:

- vysoká míra chudoby a vyloučení,
- vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti,
- neuspokojivý demografický vývoj,
- nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří předčasně opouštějí školu,
- vysoký stupeň kriminality a delikvence,
- obzvláště znečištěné životní prostředí,
- nízká míra hospodářské aktivity,
- velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin nebo uprchlíků,
- poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitosti,
- vysoká energetická náročnost budov.

3.1.2 IOP - oblast intervence 5.2 - zlepšení prostředí v problémových sídlištích

Oblast intervence 5.2 se zaměřuje na prevenci sociálního úpadku, segregace a vznik ghett vyloučených osob na sídlištích. Cílem aktivit budou určené problémové oblasti

větších měst (sídliště), které se potýkají s hrozícími či hromadícími se sociálně ekonomickými problémy obyvatel, jako je dlouhodobá nezaměstnanost, zvýšená kriminalita atd. Podpora bydlení v rámci IOP bude směřovat do větších měst nad 20 000 obyvatel, jde o 62 největších měst ČR, bez hl. města Prahy. Oblast intervence 5.2 se bude realizovat výhradně v rámci cíle Konvergence.

Podporované aktivity

a) Revitalizace veřejných prostranství

Projekty realizované v rámci IPRM vybraných problémových oblastí zahrnou zejména následující položky:

- úpravy sídlištního prostoru - např. úprava, obnova či výsadba veřejné zeleně, zvýšení podílu nezepevněných travnatých ploch,
- parkové úpravy včetně pořízení a obnovy městského mobiliáře (lavičky apod.),
- budování či modernizace nekomerčních volně přístupných rekreačních ploch, včetně úprav a zřizování dětských hřišť, vodních ploch a dalších ploch pro veřejné rekreační a sportovní využití,
- další zlepšení veřejné infrastruktury v rámci sídlištních celků.

Podpora v rámci aktivity 5.2a bude poskytována jen na taková zařízení pro volný čas, která budou sloužit veřejnosti a která budou součástí vybrané zóny (v rámci IPRM).

b) Regenerace bytových domů

V problémových oblastech budou financovány opravy, rekonstrukce a modernizace bytových domů, které zahrnují především:

- zateplení obvodového pláště domu, zateplení vybraných vnitřních konstrukcí,
- opravy, rekonstrukce technického vybavení domů (např. modernizace otopné soustavy, výměna rozvojů tepla, plynu a vody, modernizace vzduchotechniky, výtahů,
- výměny či modernizace lodžií, balkonů včetně zábradlí,
- zajištění moderního sociálního bydlení při renovacích stávajících budov.

I v případě, že budou součástí IPRM předkládaných v rámci regionálních operačních programu, mohou být tyto projekty podpořeny.

c) Pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením

Projekty budou vycházet z výběru oblastí, který provede MPSV společně s Radou vlády pro záležitosti romské komunity na základě výsledků výzkumu z jara 2006 „Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit“. Projekty spojí aktivity regenerace domů s aktivitami sociálního začleňování (oblast intervence 3.1b Služby v oblasti sociální integrace v rámci IOP) nebo s aktivitami řešenými v rámci OP LZZ (oblast intervence 3.2, zaměřená na neinvestiční podporu romských lokalit). Podmínku týkající se minimálně 500 bytů nebudou muset vybrané lokality splňovat.

Primárním problémem u pilotních projektů romských oblastí není stav bytových domů, ale především nezaměstnanost, drogová závislost, kriminalita a nízký stupeň dosaženého vzdělání. Proto intervence v oblasti bydlení zaměřené jak na regeneraci veřejných prostranství, tak na renovaci bytových domů, popř. přestavbu nebytových objektů na sociální bydlení budou mít charakter doplňkových aktivit navazujících na aktivity z oblasti sociální a komunitní péče, intervenci z oblasti lidských zdrojů, zaměstnanosti apod. Předmětem pilotních projektů bude také přezkoumání, do jaké míry se daří úspěšně kooperovat řešení romské problematiky.

Příjemci podpory

Mezi příjemce podpory v rámci aktivity 5.2a) patří obce (zákon č.128/2000 Sb., o obcích). V rámci aktivity 5.2b) a 5.2c) se mezi příjemce podpory řadí vlastníci bytových domů - vlastníky mohou být obce (zákon č.128/2000 Sb., o obcích), bytová družstva či další obchodní společnosti (zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník), společenství vlastníků jednotek (zákon č.72/1994 Sb., o vlastnictví bytů), další právnické a fyzické osoby vlastníci bytový dům (např. občanský zákoník)¹⁸.

¹⁸ MĚSTO ORLOVÁ. *IOP - oblast intervence 5.2* [online]. 2008 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: http://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/23535_1.pdf

3.2 Integrovaný plán rozvoje města Orlová

Dne 11. 6. 2008 schválilo na svém zasedání zastupitelstvo města Orlová záměr zpracovat Integrovaný plán rozvoje města pro IOP¹⁹.

3.2.1 Soulad IPRM Orlová s nadřazenými strategickými dokumenty

Použití následujících dokumentů Moravskoslezského kraje a města Orlové si klade za cíl zpracování Integrovaného plánu rozvoje města. Jedná se o Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005 - 2008, Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 - 2030, Územní plán města Orlová a Komunitní plán sociálních služeb města Orlová.

Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje 2005 - 2008

IPRM Orlová vychází z Programu rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005 - 2008. V následující tabulce 3.1 jsou uvedeny strategické cíle a opatření, které tento Program naplňuje.

Tabulka 3.1: Cíle a opatření Programu rozvoje kraje 2005-2008

Prioritní oblast 3 - Dynamická společnost	Opatření
Strategický cíl 1. Vytváření podmínek pro aktivní a kvalitní využití volného času, jako důležité součásti podporující zdravý životní styl a prevenci sociálně negativních jevů.	1.1 Podpora rozvoje aktivit využití volného času
	1.2 Podpora rozvoje sportovních aktivit podporujících zdravý životní styl
	1.3 Podpora aktivit zaměřených na prevenci sociálně negativních jevů
Strategický cíl 4. Udržení a rozvoj sítě sociálních služeb v rozsahu odpovídajícím potřebám v souladu se standardy kvality a optimalizace financování poskytovaných sociálních služeb.	4.1 Podpora komunitního plánování
	4.2 Podpora zavádění standardů kvality v sociálních službách
	4.3 Podpora terénních sociálních služeb
	4.4 Podpora poskytování intervenčních služeb jako celku
Prioritní oblast 5 - Vzkvétající území	
Strategický cíl 3. Regenerace měst jako center ekonomického rozvoje regionu.	3.1 Regenerace prostředí ve městech, zejména historických center, sídlištních celků a deprivovaných částí měst
	3.2 Zlepšení podmínek života obyvatel měst
	3.3 Komplexní řešení dopravy ve městech

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008

¹⁹ MĚSTO ORLOVÁ. *Integrovaný plán rozvoje města Orlová* [online]. 2008 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/meu/soubory/00000106.pdf>

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 - 2030

IPRM Orlová vychází také ze Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 - 2030. Tabulka 4 obsahuje cíle jeho prioritních oblastí a opatření.

Tabulka 3.2: Cíle prioritních oblastí a opatření Strategického plánu rozvoje města Orlová

Prioritní oblast Infrastruktura	Opatření
Priorita Doprava	Dopravní infrastruktura - zlepšení plynulosti dopravy
Priorita Technická infrastruktura	Veřejné osvětlení
Prioritní oblast Správa města	
Priorita Školství	Zlepšení podmínek ve školství
Priorita Volný čas, sport	Rozšíření podmínek pro volný čas
Prioritní oblast Lidé	
Obyvatelstvo	Služby pro občany
Zdravotnictví a sociální zařízení	Zdravotní a sociální služby
Trh práce	Řešení problematiky nezaměstnanosti
Bydlení	Byty, bytová politika
Bezpečnost a prevence kriminality	Projekty prevence kriminality - sociální a situační projekty, informace občanům

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová

Územní plán města Orlová

IPRM Orlová je zpracován podle platného Územního plánu města Orlová. Pro zpracování IPRM byly použity jeho průběžné fáze - koncept a návrh územního plánu tak, aby bylo zajištěno souladu IPRM nejen s platnou územně plánovací dokumentací, ale také s plánovaným funkčním využitím ploch v novém územním plánování.

Komunitní plán sociálních služeb města Orlová

Při zpracovávání IPRM byl Komunitní plán sociálních služeb města Orlová ve stádiu zpracování. Byly tedy využity dílčí výstupy průběžných fází jeho přípravy, především však koncept návrhové části. Všechny kroky jeho přípravy byly při zpracování IPRM průběžně konzultovány se zpracovateli Komunitního plánu, aby byla zajištěna shoda obou dokumentů. Především však, aby v návrhových částech obou dokumentů nedošlo k rozporům v přístupu k řešení konkrétních problémů zóny.

3.2.2 Analýza současné ekonomické a sociální situace města Orlová

Analýza ekonomické a sociální situace si klade za cíl aktuální popis stavu jednotlivých oblastí rozvoje města, s ohledem na zaměření IPRM v Integrovaném operačním programu. Zabývá se zejména demografickými charakteristikami, dále také problematikou nezaměstnanosti a koncentrace obyvatel, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením, a také problematikou občanské vybavenosti, rezidenčního bydlení a veřejných prostranství. Vzhledem k tomu, že město mělo předem určenou zónu, která by se měla stát předmětem Integrovaného plánu (sídliště Orlová - Poruba), byla analýza města zpracovávána s ohledem na požadavky příručky a hlavní charakteristiky, které byly speciálně zjišťovány pro uvedenou zónu.

Základní údaje

Město Orlová má k 1. 1. 2012 celkem 30 988 obyvatel. Dělí se na čtyři části: Horní Lutyně, Orlová, Lazy u Orlové a Poruba u Orlové. Město má katastrální výměru 2 466 ha (Horní Lutyně 788 ha, Orlová 518 ha, Lazy 597 ha, Poruba 562 ha). Průměrná nadmořská výška města je 512 m. n. m. Poloha města je podle GPS 18° 25' 48" severní šířky a 49° 50' 43" východní délky.

Obrázek 3.1: Administrativní mapa správního obvodu Orlová

Zdroj: Město Orlová, 2013

První písemná zmínka o existenci Orlové pochází již z roku 1223. V období středověku byla Orlová zemědělskou obcí. Hlavní změnu do života Orlové přinesl počátek dolování v 19. století. V tomto období dochází k významnému nárůstu populace a mění se i zástavba města. Mimo vznikajících těžních provozů vyrůstají i typické hornické kolonie. Roku 1817 se datují první pokusy o těžbu uhlí v Orlové. Pro další rozvoj těžby mělo zásadní význam dokončení Košicko - bohumínské dráhy v roce 1869. Společně s průmyslovým rozvojem se zde začíná projevovat i společenský a kulturní rozmach. V roce 1922, po první světové válce, získává Orlová městská práva a v období první republiky vstupuje jako významné hospodářské a společenské sídlo Fryštátského okresu.

V roce 1946, po druhé světové válce, bylo tradiční spojení Orlové a Lazů doplněno o obec Poruba a v roce 1960 o Horní Lutyni. Stále se rozšiřující se těžba uhlí se začíná negativně projevovat důlními škodami na domech a architektuře. Na základě těchto škod je dokonce zvažována úplná likvidace Orlové a přestěhování jejích občanů do okolních měst a obcí. Tento plán byl po připojení obce Horní Lutyně změněn v myšlenku vybudovat velké sídliště na území této obce, které by nabídlo nový domov Orlovanům z poddolovaných částí města a zároveň také novým občanům, kteří do Orlové přicházeli za prací na základě důlních náborových akcí. V roce 1963 byla zahájena výstavba sídliště.

Pro Orlovou představoval rok 1989 důležitý zlom především ve dvou oblastech. Změnila se jednostranná průmyslová orientace a struktura zaměstnanosti obyvatelstva, v minulých letech směřovaná k hornictví. Byl také zahájen revitalizační proces v historické části města, zaměřený na záchranu dochované architektury s cílem připravit podmínky pro bydlení a oživení této části po odeznění důlních vlivů²⁰.

Demografická charakteristika

Ve městě Orlová žilo k 1. 1. 2012 celkem 30 988 obyvatel. Část Poruba má celkem 5 676 obyvatel a zóna, která byla vymezena pro účely přípravy IPRM pak 3 968 obyvatel.

Zatímco do roku 1990 počet obyvatel Orlové stoupal, zejména pak v druhé polovině 80. let minulého století, v 90. letech minulého století došlo ke stagnaci počtu obyvatel a od roku 1998 se počet obyvatel Orlové nepřetržitě snižuje. V roce 2005 dokonce klesl počet obyvatel pod 34 tisíc. V současné době je úbytek obyvatelstva v Orlové ovlivněn vystěhováním z města. Ve srovnání s ČR se Orlová vyznačuje migrací mladých lidí do

²⁰ MĚSTO ORLOVÁ. *Integrovaný plán rozvoje města Orlová* [online]. 2008 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/meu/soubory/00000106.pdf>

ekonomicky atraktivnějších částí ČR (zejména vzdělané části tohoto obyvatelstva) a naopak migrací především nekvalifikovaných lidí a přistěhovalců z chudších zemí a městských periferií do Orlové. Každým rokem se tento celkový úbytek obyvatelstva prohlubuje²¹.

Tabulka 3.3: Vývoj počtu obyvatel města Orlová (1900-2011)

Rok	Skutečnost						Prognóza 2020
	1900	1950	1991	2001	2007	2011	
Celkem	15 820	23 863	36 339	34 856	33 161	32 190	cca 32 500
Lutyně	1 733	2 403	28 077	26 577	25 468	25 089	
Lazy	5 782	6 938	453	317	251	220	
Orlová	6 679	10 090	2 271	2 420	1 766	1 304	
Poruba	1 626	4 432	5 538	5 542	5 676	5 577	

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008, Ročenka města Orlové 2011, vlastní zpracování

Věkové složení obyvatel

Věková struktura obyvatel Orlové vykazovala k 31. 12. 2011 následující charakteristiky - zastoupení obyvatel v poproduktivním věku činil 19,02 % obyvatel, přičemž okres Karviná vykazoval 16,1 % obyvatel. Obyvatel v produktivním věku (15-59 let) žilo v Orlové 66,1 % a v okrese Karviná 69,6 % a v předproduktivním věku (0-14 let) je v Orlové 13,6 % a v okrese Karviná 13,9 %. Následující tabulka 3.4 uvádí srovnání věkového složení obyvatel ve městě Orlová a v okrese Karviná.

Tabulka 3.4: Věkové složení obyvatelstva města Orlová a okresu Karviná (2011)

Rok	Město Orlová		Okres Karviná	
	2011	2011 (%)	2011	2011 (%)
Celkem 0-14	4 391	13,6	36 685	13,9
Celkem 15-59	21 279	66,1	183 904	69,6
Celkem 60 +	6 122	19,0	42 486	16,1

Zdroj: Ročenka města Orlová, 2011, Vybrané ukazatele za okres Karviná v letech 2000 – 2011, vlastní zpracování

Vzdělanostní složení obyvatel

Jak můžeme vidět v tabulce 3.5, v Orlové jednoznačně převažuje typ vzdělání „Vyučen a střední odborné vzdělání bez maturity, následuje vzdělání „Základní včetně neukončeného“ a „Úplné střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání“. Ve

²¹ MĚSTO ORLOVÁ. *Sociálně demografická analýza města Orlová* [online]. 2008 [cit. 2013-02-24].

Dostupné z: http://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/23585_3.pdf

srovnání s daty za Moravskoslezský kraj a ČR je ve městě Orlové větší podíl občanů s nižším vzděláním a menší podíl občanů s vyšším vzděláním.

Tabulka 3.5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva 15+ města Orlová, Moravskoslezského kraje a ČR (k 31. 12. 2011)

Typ vzdělání	Orlová		Moravskoslezský kraj		ČR	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Základní vč. Neukončeného	8 104	28,2	203 662	19,3	1 574 856	17,4
Vyučen a stř. odb. bez mat.	13 936	41,4	366 663	34,7	2 963 972	32,8
Úplné stř. s mat. a vyšší odborné	10 265	21,3	310 025	29,3	2 794 996	30,9
Vysokoškolské	2 958	4,9	120 668	11,4	1 117 830	12,4
Bez vzdělání	204		6 536	0,6	47 253	0,5
Obyvatelstvo 15 let a starší	36 968	100	1 057 012	100	9 034 544	100

Zdroj: Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů, Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle krajů, 2011; Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 až 2030, 2008, vlastní zpracování

Zaměstnanost, nezaměstnanost a kriminalita

Ve městě Orlové neexistují velké a významné podniky, které by rozhodujícím způsobem vytvářely pracovní příležitosti pro obyvatele. Velká část obyvatel je zaměstnána v krajském městě Ostrava nebo také v Karviné. Podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 bylo v Orlové 16 677 ekonomicky aktivních obyvatel, v roce 2001 to bylo 17 621 obyvatel. Vzhledem k roku 2001 je pokles ekonomické aktivity obyvatel velmi výrazný. Tabulka 3.6 obsahuje údaje týkající se ekonomické aktivity obyvatel. Je zde uvedeno, že v Orlové je 16 677 obyvatel ekonomicky aktivních, z čehož je 2 320 obyvatel nezaměstnaných.

Tabulka 3.6: Ekonomická aktivita obyvatel Moravskoslezského kraje, okresu Karviná a Orlové (2011)

	Obyvatelstvo celkem	Ekonomicky aktivní	Zaměstnaní	Nezaměstnaní
Moravskoslezský kraj	1 205 834	575 689	504 301	71 388
Okres Karviná	256 394	120 387	102 087	18 300
Orlová	32 190	16 677	14 357	2 320

Zdroj: Český statistický úřad, 2011, vlastní zpracování

Kriminalita a prevence kriminality

Již od konce roku 1997 bylo město Orlová zařazeno do tzv. *Komplexního součinnostního programu prevence kriminality*. V tomto programu bylo trvale až do roku 2004. Poté bylo zařazeno do programu *Partnerství*. Program prevence kriminality pod názvem *Partnerství* trval až do roku 2007. Od roku 2008 je město Orlová, podle nových pravidel pro obce nad 25 tisíc obyvatel a s vysokým výskytem trestné činnosti, zařazeno do tzv. městské úrovně, resp. do Městského programu prevence kriminality.

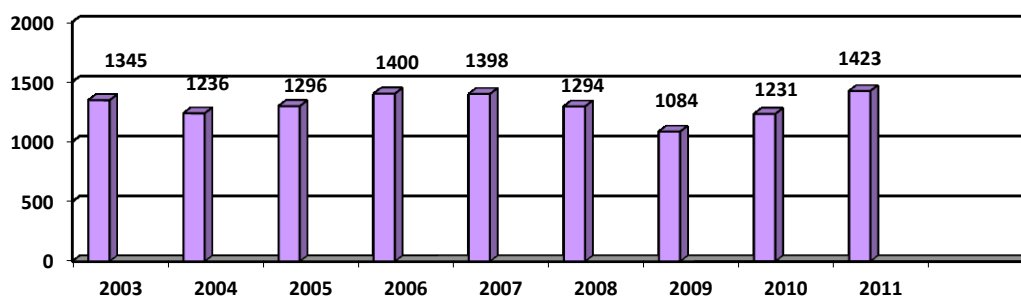
Na realizaci dílčích projektů prevence kriminality se Město Orlová začalo aktivně podílet již od roku 1998. Od té doby se v Orlové realizovalo více než 140 dílčích projektů zaměřených do různých oblastí. Z tohoto počtu bylo 77 projektů podpořeno státní účelovou dotací. Celkové náklady na realizaci všech projektů přesahují částku 25,3 mil. Kč. Z této částky představuje přidělená státní dotace více než 14 mil. Kč²².

Tabulka 3.7: Celková kriminalita ve městě Orlová (2010, 2011)

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2010	1 231	97	6	822
2011	1 423	99	8	994
Rozdíl	+ 192	+ 2	+ 2	+ 172

Zdroj: Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012-2015, 2013

Graf 3.1: Celková kriminalita v Orlové (2003 - 2011)

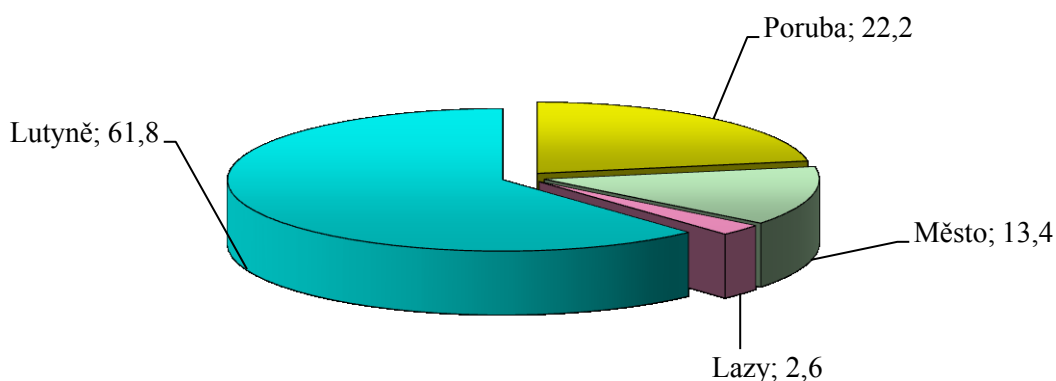
Zdroj: Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012-2015, 2013

²² MĚSTO ORLOVÁ. *Prevence kriminality* [online]. 2012 [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/prevence-kriminality/>

Jak lze vidět z grafu 3.1, celkový počet trestných činů v rámci obvodního oddělení Policie ČR Orlová ve sledovaném období v pětiletých cyklech kolísá. Pozitivní byl pokles trestných činů v období let 2006 - 2009. K nárůstu došlo opět v roce 2010, který pokračovat i v roce 2011. Hlavní podíl na nárůstu kriminality má vzrůstající majetková kriminalita, zejména krádeže a krádeže vloupáním.

Z následujícího obrázku 3.3 lze vyčíst, že nejvíce trestných činů je páčáno v městské části Orlová - Lutyně. Bydlí zde nejvyšší počet obyvatel města, což má právě mimo jiné za následek koncentraci kriminality právě v této oblasti města. Oproti roku 2010 je v Lutyni nárůst přibližně o 3 % a v Porubě pokles o 4 %.

Obrázek 3.3: Podíl na celkové kriminalitě podle městských částí (v %)

Zdroj: Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012-2015, 2013

3.2.3 SWOT analýza

V této podkapitole je zařazena SWOT analýza nejprve teoreticky, následně příklad analýzy aplikované na město Orlová a poté i na vybranou zónu pro IPRM Porubu. Tato analýza formalizuje závěry socioekonomické analýzy a je zaměřena na oblasti stanovování potenciálních cílů IPRM IOP. Kompletní SWOT analýzy jsou uvedeny příloze č. 1.

SWOT analýza je standardní metoda, která se používá k prezentaci analytických poznatků o nejruznějších objektech zkoumání. Principem je jednoduchá, avšak výstižná a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a ohrožení. Pravděpodobnost využití

nabízejících se příležitostí a omezování dopadu identifikovaných oblastí roste podporováním silných stránek a naopak důrazem na odstranění nebo alespoň omezení slabých stránek.

Silné a slabé stránky jsou výsledkem vnitřní analýzy. Silné stránky zahrnují jakékoliv komparativní a konkurenční výhody objektu pro jakékoliv typy rozvojových aktivit. Slabé stránky obsahují veškeré faktory, které limitují nebo ohrožují tyto aktivity.

Příležitosti a ohrožení jsou výsledkem analýzy vnějšího prostředí. Je důležité porozumět příležitostem a ohrožením vnějšího prostředí. Mnoho vnějších vlivů nebude moct strategie ovlivnit, avšak jejich pravděpodobné účinky na objekt strategie jsou důležité při tvorbě strategie. Důležitým aspektem vnější analýzy je posouzení, které okolnosti a tendence jsou pro objekt strategie důležité a jakou vyžadují reakci²³.

Tabulka 3.8: SWOT analýza města Orlová

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrá dostupnost města pros silniční dopravu, • Dostatečná síť a nabídka vzdělávacích institucí, • Využití zkušeností ze soužití národnostních menšin v příhraniční spolupráci, • Průměrná až nadprůměrná kvalita bytového fondu s výjimkou některých částí města (např. Poruba), • Geografická poloha mezi pěti největšími městy okresu Karviná. Pobytová základna pro cesty do Polska a Slovenska v blízkosti několika hraničních přechodů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící úseky v komunikačním systému města, neexistence dopravního obchvatu centra města, • Časté projevy nekázně a bezohlednosti u části obyvatelstva - černé skládky, vandalismus, atd. - pasivita veřejnosti, • Vysoká míra nezaměstnanosti, • Nežádoucí odchod vzdělaných mladých lidí, ve městě nenacházejí odpovídající uplatnění, • Nízká informační gramotnost občanů (sociokulturní bariéry v přístupu k internetu, nízká schopnost obyvatelstva pracovat s informacemi a ovládat informační a komunikační technologie.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zájem města o budoucí zavedení lehké kolejové veřejné dopravy, • Využívání finančních zdrojů z dotací pro podporu vzdělání a volnočasových aktivit, • Růst ekonomické aktivity v okresech Ostrava, Karviná a Frýdek - Místek a ČR, • Další pokles míry nezaměstnanosti v ČR, 	<ul style="list-style-type: none"> • Snižování kulturního povědomí obyvatel, • Nedostatečná výstavba, modernizace a údržba zařízení sloužících k využití volného času občanů, • Vysoký podíl osob s pouze základním vzděláním, • Nárůst počtu sociálně vyloučených osob a vznik segregovaných skupin participujících výrazným způsobem na

²³ MĚSTO ORLOVÁ. *Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 až 2030* [online]. 2008 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/13404_1.pdf

<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření regionální spolupráce mezi městy a obcemi okresu Karviná za účelem dosažení rozvoje regionu a následně samotných municipalit. 	<ul style="list-style-type: none"> zvýšené kriminalitě, • Odchod obyvatelstva a kvalifikované pracovní síly, nenajdou-li odpovídající uplatnění a bydlení.
---	--

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008, vlastní zpracování

Pro IPRM byla vybrána část Poruba. Výběr zóny pro IPRM probíhal ve dvou fázích. V první fázi byla na základě znalostí představitelů města Orlové předběžně identifikována nejvíce problémová lokalita Orlová - Poruba, včetně romské lokality v oblasti ulice Kpt. Nálepky. Po zjištění podrobných údajů a jednotlivých charakteristik lokality, byly pak hranice zóny upřesněny tak, aby výsledný charakter, tvar i kompozice zóny souhlasily s cíly IPRM.

Tabulka 3.9 obsahuje tři kritéria vybrána dle čl. 47 Nařízení ES 1828/2006, která dokládají problémovost vybrané zóny. V tabulce je uvedena příslušná hodnota indikátoru, odchylka oproti srovnávací hodnotě za celé město Orlová a požadovaný odhad pro zlepšení na základě intervencí pomocí plánovaných aktivit v zóně.

Tabulka 3.9: Kvantifikace a srovnání hodnot kritérií

Kritérium dle čl. 47 Nařízení ES 1828/2006	Indikátor	Hodnota Orlová	Hodnota zóna Poruba	Odchylka zóny Poruba vůči městu Orlová (%)	Odhad zlepšení: Hodnota zóna Poruba po ukončení IPRM
1. Vysoká míra chudoby a vyloučení	Výše příspěvků hmotné nouze na občana (příspěvek na živobytí + příspěvek na bydlení + mimořádná okamžitá pomoc)	899	1 675	86%	1 400
2. Nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří	Počet obyvatel starších 15 let a nejvýše základním vzděláním jako procento z počtu obyvatel nad 15 let	28,2%	31,3%	11%	29,7%

předčasně opouští školu					
3. Vysoká úroveň kriminality a delikvence	Počet trestných činů zaznamenaných policií na 1 000 obyvatel	40	48,14	20%	44

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

Následující tři teze byly navrženy, aby zajistily snahu o eliminaci nejvýznamnějších slabých stránek SWOT analýzy zóny Poruba:

1. Poruba - kvalitní bydlení pro všechny generace v blízkosti centra.
2. Poruba - atraktivní obytná zóna, lákající k nastěhování.
3. Poruba - místo pro soužití a setkávání všech komunit a sociálních skupin, žijících ve městě.

Vize: V roce 2015 bude Poruba díky aktivitám města, jeho partnerů a také zapojení veřejnosti atraktivní, kvalitní a příjemnou obytnou čtvrtí v blízkosti centra města, která bude po stránce urbanistické, estetické a sociální splňovat všechny požadavky na moderní bydlení a trávení volného času pro všechny generace a skupiny obyvatel města.

Hlavním cílem IPRM Orlová - Poruba je vytvořit atraktivní a příjemné místo k životu, které bude splňovat všechny požadavky na moderní bydlení a trávení volného času pro všechny generace a skupiny obyvatel města. Hlavní cíl rozvíjejí tyto specifické cíle:

- zlepšit kvalitu veřejných prostranství a způsob jejich využití,
- modernizovat a zvýšit standard bydlení prostřednictvím zvýšení kvality bytového fondu,
- zahájit integraci romské menšiny do života Poruby a celého města, především prostřednictvím práce s romskými dětmi, mládeží a jejich rodiči,
- zvýšit kvalitu života v Porubě prostřednictvím snižování energetické náročnosti budov školských zařízení.

Tabulka 3.10: SWOT analýza zóny pro IPRM Poruba

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha ve vztahu k centru města (dostupnost služeb a veřejné dopravy), • Dostupnost škol (dostatečně kapacitní školy a školská zařízení v území), • Kvalifikovaný a motivovaný pedagogický sbor ZŠ se zájmem o další vzdělávání v problematice práce s romskou komunitou, • Komunitní centrum při ZŠ Slezská, • Aktivita města zaměřené na řešení problematiky sociálně problémových skupin obyvatel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyšší míra nezaměstnanosti, především dlouhodobé, • Vysoká koncentrace sociálně-problémových skupin obyvatel, včetně migrujících, • Nedostatečná péče o děti ze strany rodičů, související problémy se školní docházkou, především migrujících obyvatel, • Nižší úroveň vzdělání, vyšší počet žáků předčasně opouštějící školu v důsledku nízké motivace ke vzdělávání, • Nevyhovující, v některých případech havarijní technický stav bytových domů (např. statické problémy, střechy, vlhkost).
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení estetického stavu sídliště zatraktivněním veřejných prostranství, • Zlepšení technického stavu bytových domů a snížení jejich energetické náročnosti, • Zahájení činnosti oddělení Policie ČR v lokalitě, • Rozšíření práce s problémovými rodinami, • Další rozvoj činnosti Klubu maminek, Romského centra Amaro del a o. s. Kerit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neuspokojivý demografický vývoj - vysoký procentuální počet obyvatel nad 65 let, • Další nárůst úrovně kriminality a delikvence s dopady i do ostatních částí města, • Riziko rozšiřování problému bezdomovectví, • Přenos modelu života založeného na sociálních dávkách na další generace, • Nedostatečná ochota sociálně vyloučené komunity zapojovat se do sociálních problémů.

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní zpracování

3.2.4 Cíle, opatření a aktivity IPRM Orlová

Všechna opatření a jejich popis je uveden v tabulce 3.11 a v následujícím textu. V tabulce 3.11 jsou uvedeny navržené cíle, s nimi související opatření a oblasti intervence a aktivity příslušných operačních programů.

Tabulka 3.11: Popis opatření IPRM Orlová

IPRM		IOP		TOP		ROP	
Č. cíle IPRM	Č. opatření IPRM	Č. oblasti interven- ce IOP	Č. aktivity OP	Č. oblasti interven- ce TOP	Č. aktivity TOP	Č. oblasti interven- ce ROP	Č. aktivity ROP
1. Zlepšit kvalitu veřejných prostranství a způsob jejich využití	1. Veřejná prostranství	5.2	5.2 a, 5.2 c			1.1	1.1.2
2. Modernizovat a zvýšit standard bydlení prostřednictvím zvýšení kvality bytového fondu	2. Bytový fond	5.2	5.2 b, 5.2 c				
3. Umožnit integraci romské menšiny do života čtvrti Poruba a celého města, především prostřednictvím práce s romskými dětmi, mládeží a jejich rodiči	3. Integrace romské komunity	3.1	3.1 b	OP LZZ, 3.2 OP VpK, 1.2		2.1	2.1.2
4. Zvýšit kvalitu života v Porubě prostřednictvím snižování energetické náročnosti budov školských zařízení	4. Energetické úspory u školských zařízení			OP ŽP, 3.2	3.2.1		

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

Opatření 1: Veřejná prostranství

Cílem opatření je zlepšení kvality veřejných prostranství a způsob jejich využití. Jako příjemce podpory je v rámci tohoto opatření stanoveno město Orlová. Mezi podporované aktivity tohoto opatření patří následující body:

- revitalizace zeleně, parkové úpravy,
- zlepšení stavu dopravní infrastruktury (komunikace, chodníky, parkovací plochy) a související technické infrastruktury (veřejné osvětlení, dešťové kanalizace),
- komplexní řešení revitalizace veřejných prostranství v romské lokalitě,
- plochy pro veřejné sportovní a rekreační vyžití (dětská a sportovní hřiště),
- zlepšení veřejné infrastruktury v rámci sídlištních celků (např. kamerový systém, čekárny, zastávky MHD atd.).

Opatření 2: Bytový fond

Jako cíl tohoto opatření je uvedena modernizace a zvýšení standardu bydlení prostřednictvím zvýšení kvality bytového fondu. Příjemce podpory jsou zde vlastníci bytových domů - soukromí vlastníci, společenství vlastníků bytových jednotek, Město Orlová a další. Podporované aktivity v rámci tohoto opatření jsou následující:

- snižování energetické náročnosti bytových domů (zateplení fasády, výměna oken, rekonstrukce střechy),
- komplexní projekty regenerace bytových domů (zateplení fasády, výměna oken, rekonstrukce střechy, modernizace a rekonstrukce technického vybavení bytových domů, modernizace a rekonstrukce společných prostor bytových domů, sanace základů a hydroizolace spodní stavby bytových domů, modernizace a rekonstrukce balkónů a lodžii) především v romské lokalitě.

Opatření 3: Integrace romské komunity

Cílem tohoto opatření je umožnit integraci romské menšiny do života městské části Poruba a celého města, především prostřednictvím práce s romskými dětmi, mládeží a jejich rodiči. Jako příjemce je zde určeno Město Orlová, příspěvkové organizace a organizační složky Města Orlová, nestátní neziskové organizace a další. Účelem opatření 3 je podporovat následující aktivity:

- vznik nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, komunitních center, zázemí pro terénní služby a poradenství a dalších zařízení sociálních a komunitních služeb v sociálně vyloučených romských lokalitách (IOP), resp. rozšíření a podpora jejich činností,

- podpora sociálních služeb a dalších nástrojů působících ve prospěch sociálního začleňování příslušníků sociálně vyloučených romských komunit (OP LZZ),
- podpora vzdělávání zadavatelů, poskytovatelů, uživatelů služeb a dalších subjektů v oblasti sociálního začleňování příslušníků romských komunit (OP LZZ).

Opatření 4: Energetické úspory u školských zařízení

Definovaným cílem je zde zvýšení kvality života v Porubě prostřednictvím snižování energetické náročnosti budov školských zařízení. Příjemcem podpory je Město Orlová, příspěvkové organizace Města Orlová. V rámci tohoto opatření jsou podporovány tyto aktivity:

- snižování spotřeby energie zlepšením tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov vzdělávacích zařízení, tzn. zejména mateřských a základních škol, a zařízení sociální prevence a péče (zateplení obvodových plášťů a střešních konstrukcí, výměna či rekonstrukce otvorových výplní, tzn. oken a dveří na fasádě) - OP ŽP.

3.2.5 Očekávané výsledky

Při stanovení očekávaných výsledků se vycházelo ze souboru indikátorů, které byly uvedeny již dříve. Z nich byly vybrány indikátory odpovídající navrženým cílům IPRM. Jednotlivým indikátorům byly přiděleny konkrétní charakteristiky, jako jejich přesná definice, výchozí hodnota, kvantifikovaný cíl, popis způsobu měření, zdrojů informací a cílová hodnota. Dále byly také popsány a kvantifikovány další indikátory, které popisují intervence z ostatních operačních programů.

Indikátory dopadu

V souladu s kritérii dle čl. 47 Nařízení (ES) 1828/2008 byly navrženy a kvantifikovány indikátory dopadu (pro úroveň celého IPRM).

V případě indikátoru *Vysoká míra chudoby a vyloučení* se sleduje výše příspěvku hmotné nouze na občana (příspěvek na živobytí + příspěvek na bydlení + mimořádná okamžitá pomoc). Jeho měření se provádí pomocí průběžné evidence sociálních dávek a příspěvků, zdrojem dat je Městský úřad Orlová.

V případě indikátoru *Nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří předčasně opouštějí školu*, se sleduje počet obyvatel starších

15 let a nejvýše základním vzděláním jako procento z počtu obyvatel nad 15 let. Zdrojem dat je Český statistický úřad.

V případě indikátoru *Vysoká úroveň kriminality a delikvence* se sleduje počet trestných činů, které byly zaznamenány policií na 1000 obyvatel. Jeho měření se provádí prostřednictvím evidence kriminality Policie ČR, která bude i zdrojem dat.

Kvantifikace indikátorů je uvedena v následující tabulce 3.12.

Tabulka 3.12: Indikátory dopadu a jejich kvantifikace

Indikátor	Výchozí hodnota odchylky (%)	Cílová hodnota odchylky (%)
Výše příspěvků hmotné nouze na občana (příspěvek na živobytí + příspěvek na bydlení + mimořádná okamžitá pomoc)	+ 86	+ 55
Počet obyvatel starších 15 let s nejvýše základním vzděláním jako procento z počtu obyvatel nad 15 let	+ 11	+ 5
Počet trestných činů zaznamenaných policií na 1000 obyvatel	+ 20	+ 10

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

Indikátory výsledku

Na úrovni jednotlivých opatření jsou navrženy indikátory výsledku, které vycházejí z indikátorové soustavy IOP. Vzhledem k tomu, že aktivity navržené v IPRM zasahují všechny tři indikátory pro oblast intervence 5.2 IOP, jsou použity a kvantifikovány všechny indikátory navržené v IOP pro tuto oblast intervence.

V případě indikátoru *Plocha revitalizovaného území* se sleduje celková výměra plochy zóny IPRM Orlová Poruba. Jeho měření se provádí pomocí výpočtu plochy s využitím GIS, zdrojem dat je Městský úřad Orlová.

V případě indikátoru *Počet regenerovaných bytů* se sleduje počet bytových jednotek v bytových domech, ve kterých budou provedeny stavební úpravy ke zlepšení fyzického stavu budov. Jeho měření se provádí pomocí výpočtu na základě přehledu podpořených projektů ve výročních monitorovacích zprávách a v závěrečné zprávě. Měření provádí manažer IPRM.

Indikátor *Úspora spotřeby energie bytových domů* je definován pomocí procentuálního vyjádření snížení spotřeby energie v regenerovaných bytových domech na území problémové zóny, tzn. procentuální rozdíl spotřeby energie před provedením energetických opatření v obytných budovách a po jejich dokončení. Jeho měření se provádí pomocí odborného posouzení energetických úspor vzniklých realizací jednotlivých projektů, zdrojem dat bude projektová dokumentace k jednotlivým projektům.

Tabulka 3.13: Kvantifikace indikátorů výsledku

Opatření	Kód nár. číselníku	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Výchozí hodnota	Indikativní cíl
1	331300	Plocha revitalizovaného území	m2	ŘO IOP	0	1 716 562
2	331200	Počet regenerovaných bytů	počet	ŘO IOP	0	168
2	331500	Úspora spotřeby energie bytových domů	%	ŘO IOP	0	20%
3	075712	Počet nově vzniklých sociálních služeb (počet vybudovaných zařízení)	počet	ŘO IOP	0	2
3	070200 (070201)	Počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny celkem/z toho pro ženy	počet	ŘO OP LZZ	0	25/13
3	nezjištěno	Počet úspěšných absolventů kurzů	počet	ŘO OP LZZ	0	20
4		Úspora spotřeby energie	%		0	20%

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

Indikátory výstupu

Pro úroveň výstupu jsou navrženy indikátory vycházející z indikátorové soustavy všech operačních programů, do kterých budou předloženy projekty v rámci IPRM. Kromě oblasti intervence 5.2 IOP se jedná také o oblast intervence 3.1b IOP, 3.2 OP LZZ, 1.2 OP VpK, 3.2 OP Životní prostředí a 1.1 a 2.1 ROP NUTS II Moravskoslezsko. Tabulka 3.14 obsahuje definici vybraných indikátorů, popis způsobu jejich měření a zdroje informací.

Tabulka 3.14: Popis indikátorů výstupu

Indikátor	Definice	Způsob měření	Inf. Zdroje
Počet projektů zvyšujících atraktivitu bydlení v území (oblast intervence 5.2a IOP)	Počet projektů realizovaných v rámci opatření 1 z rozpočtu IPRM	Evidence na základě monitorovacích zpráv IPRM	Monitorovací zprávy, manažer IPRM
Počet projektů zlepšujících stav bytových domů (oblast intervence 5.2b IOP)	Počet projektů realizovaných v rámci opatření 2 z rozpočtu IPRM	Evidence na základě monitorovacích zpráv IPRM	Monitorovací zprávy, manažer IPRM
Počet podpořených projektů (oblast intervence 3.1b IOP)	Počet projektů realizovaných v rámci opatření 3 z oblasti intervence 3.1b IOP	Evidence na základě monitorovacích zpráv IPRM	Monitorovací zprávy, manažer IPRM
Počet podpořených projektů (oblast intervence 3.2 OP LZZ)	Počet projektů realizovaných v rámci opatření 3 z oblasti intervence 3.2 OP LZZ	Evidence na základě monitorovacích zpráv IPRM	Monitorovací zprávy, manažer IPRM
Počet podpořených projektů (oblast intervence 1.2 OP VpK)	Počet projektů realizovaných v rámci opatření 3 z oblasti intervence 1.2 OP VpK	Evidence na základě monitorovacích zpráv IPRM	Monitorovací zprávy, manažer IPRM
Počet podpořených projektů (oblast intervence 2.1 ROP)	Počet projektů realizovaných v rámci opatření 4 z oblasti intervence 3.2 OP ŽP	Evidence na základě monitorovacích zpráv IPRM	Monitorovací zprávy, manažer IPRM
Počet podpořených projektů (oblast intervence 1.1 ROP)	Počet projektů realizovaných v rámci opatření 1 z oblasti intervence 1.1 ROP	Evidence na základě monitorovacích zpráv IPRM	Monitorovací zprávy, manažer IPRM

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

V tabulce 3.15 je uvedena kvantifikace výchozích a cílových hodnot indikátorů výsledku.

Tabulka 3.15: Kvantifikace indikátorů výstupu

Opatř.	Kód nár. číselníku	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Výchozí hodnota	Indikativní cíl
1	330103	Počet projektů	počet	ŘO	0	18

		zvyšujících atraktivitu bydlení v území (oblast intervence 5.2a IOP)		IOP		
2	330101	Počet projektů zlepšujících stav bytových domů (oblast intervence 5.2b IOP)	počet	ŘO IOP	0	12
3	330100	Počet podpořených projektů (oblast intervence 3.1b IOP)	počet	ŘO IOP	0	2
3	07.51.01	Počet podpořených projektů (oblast intervence 3.2 OP LZZ)	počet	ŘO OP LZZ	0	6
3	nezjištěn	Počet podpořených projektů (oblast intervence 1.2 OP VpK)	počet	ŘO OP VpK	0	1
3	nezjištěn	Počet podpořených projektů (oblast intervence 2.1 ROP)	počet	ŘO ROP	0	1
4	360100	Počet podpořených projektů (oblast intervence 3.2 OP ŽP)	počet	ŘO OP ŽP	0	1
1	nezjištěn	Počet podpořených projektů (oblast intervence 1.1 ROP)	počet	ŘO ROP	0	1

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

Udržitelnost projektů realizovaných v romských lokalitách

Město Orlová si je vědomo, že udržitelnost projektů realizovaných v romské lokalitě, především pak investic do regenerace bytových domů a do revitalizace veřejných prostranství může být potenciálně ohrožena. Důvodem ohrožení je koncentrace problémových skupin obyvatelstva, které je částečně i příčinou současného neuspokojivého stavu veřejných prostranství a bytových domů v lokalitě.

K zajištění udržitelnosti projektů, které jsou realizovány v romské lokalitě, zvolilo město Orlová ve spolupráci s partnery tyto nástroje:

1. Město Orlová se rozhodlo zařadit do Integrovaného plánu aktivity a projekty, které směřují k integraci romské komunity, ohrožené sociálním vyloučením mimo jiné také proto, že předpokládá, že jedním z efektů realizace těchto projektů bude postupná změna chování příslušníků této komunity a jejich vztahu nejen k bytům a domům, ve kterých žijí, ale také k souvisejícím veřejným prostranstvím. Proto také byly během

přípravy IPRM identifikovány projekty, které jsou součástí Pilotního projektu (5.2c) jako například Terénní sociální práce, který povede ke zintenzivnění práce terénních sociálních pracovníků přímo v lokalitě, a který má za cíl mimo jiné postupnou změnu životního stylu a návyků příslušníků romské komunity.

2. V souladu s doporučením Řídícího orgánu IOP se město rozhodlo naplánovat realizaci některých projektů v předstihu před zahájením investic regenerace bytových domů a do revitalizace veřejných prostranství a to proto, aby byly aktivity naznačené v předchozím textu efektivní. Usnesením zastupitelstva ze dne 17. 12. 2008 se město rozhodlo, že takto prioritně zahájenými projekty budou Terénní sociální práce a rovněž projekt Vzdělávání pracovníků v oblasti sociálního poradenství, krizové intervence, komunikace a sociální práce s komunitou, který přispěje ke zvýšení odbornosti nejen pracovníků města, ale také nestátních neziskových organizací, které působí v lokalitě, pedagogů škol a příslušníků bezpečnostních složek.
3. Kromě přípravy projektů, které jsou zaměřeny na práci s romskou komunitou do integrovaného plánu, se město Orlová z důvodu zabezpečení udržitelnosti investic zabývalo potřebou zajištění průběžného dohledu nad lokalitou a s tím související ochranou pořízeného investičního majetku města a partnerů. Za tímto účelem byl připraven projekt Bezpečné bydlení - rozvoj bezpečí a informovanosti obyvatel, který také mimo jiné počítá s instalací kamerového systému v nejproblematictějších částech romské lokality, včetně jeho napojení na dohledové systémy policie a informační systém města. Projekt také rovněž počítá s výrazným preventivním efektem instalace kamerového systému. Tento projekt bude zahájen v co nekratší možné době.
4. Rovněž se počítá se zintenzivněním činnosti Policie ČR a také městské policie v lokalitě, a to nejen klasické dohledové činnosti, ale také zapojením uvedených bezpečnostních složek do preventivních programů, připravených v rámci Pilotního projektu. Konkrétně jde o projekt Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže - programy bezpečnostních složek pro cílovou skupinu, navazujícího na projekt zřízení Komunitního romského centra.
5. Společně s partnerem společností RPG Byty s.r.o, jako majoritním vlastníkem bytových domů v romské lokalitě, si uvědomují svou zodpovědnost za stav domů. Mají v plánu však zároveň v zájmu udržitelnosti investic posílit především pocit spoluzodpovědnosti u obyvatel těchto domů, a to především zvýšeným dohledem nad

situaci v domech, důslednějším vyžadováním plnění povinností a závazků, které vyplývají z domovních řádů a nájemních smluv a s tím souvisejícím diferencovaným přístupem k nájemníkům v závislosti na plnění těchto závazků.

6. V oblasti udržitelnosti projektů zaměřených na integraci romské komunity je nutno řešit především otázku zabezpečení provozu zařízení, které vznikly v rámci realizace těchto projektů, po ukončení jejich financování z příslušných operačních programů. Město hodlá tuto situaci řešit včasným hledáním nových finančních zdrojů, včetně dotačních, a včetně případného zapojení partnerů.

Při zajišťování udržitelnosti investic do regenerace bytových domů a do revitalizace veřejných prostranství město Orlová zároveň počítá s tím, že současné rizikové chování příslušníků romské komunity souvisí s pobytem v neudržovaných prostranstvích lokality. Realizace investic do veřejných prostranství a bytových domů umožní vznik příjemnějšího prostředí, které nebude odrazovat obyvatele jiných částí města od návštěv této lokality a které bude mít pozitivní vliv na osoby, které pobývají v oblasti, což přispěje ke změně jejich chování.

3.2.6 Časový harmonogram realizace IPRM Orlová

Podle časového harmonogramu budou realizovány projekty IPRM. Harmonogram také zohledňuje souvislost jednotlivých intervencí (např. technické hledisko souvislostí jednotlivých infrastrukturních projektů) i specifické požadavky IPRM (např. nutnost zahájení tzv. „měkkého“ projektu v oblasti podpory sociálně vyloučené romské komunity před projekty regenerace bytových domů a revitalizace veřejných prostranství).

V následujícím přehledu je graficky zpracován harmonogram realizace jednotlivých opatření a aktivit.

Tabulka 3.16: Harmonogram realizace jednotlivých opatření a aktivit

Opatření, aktivity	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1 Revitalizace veřejných prostranství							
Revitalizace zeleně, parkové úpravy							
Zlepšení stavu dopravní infrastruktury (komunikace, chodníky, parkovací plochy) a související technické infrastruktury (veřejné osvětlení, dešťové kanalizace)							
Komplexní řešení revitalizace veřejných prostranství v romské lokalitě							

Plochy pro veřejné sportovní a rekreační využití (dětská a sportovní hřiště)							
Zlepšení veřejné infrastruktury v rámci sídlištních celků (např. kamerový systém, čekárny, zastávky MHD atd.)							
2 Regenerace bytových domů							
Snižování energetické náročnosti bytových domů (zateplení fasády, výměna oken, rekonstrukce střechy)							
Komplexní projekty regenerace bytových domů v romské lokalitě							
3 Integrace romské komunity							
Vznik nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, komunitních center, zázemí pro terénní služby a poradenství a dalších zařízení v sociálně vyloučených romských lokalitách, rozšíření a podpora jejich činnosti							
Podpora sociálních služeb a dalších nástrojů působících ve prospěch sociálního začleňování příslušníků sociálně vyloučených romských komunit							
Podpora vzdělávání zadavatelů, poskytovatelů služeb a dalších subjektů v oblasti sociálního začleňování příslušníků romských komunit							
4 Energetické úspory u školských zařízení							
Snižování spotřeby energie zlepšením tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov vzdělávacích zařízení							

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

3.2.7 Finanční plán IPRM Orlová

V oblasti intervence 5.2 IOP je plánovaný objem způsobilých výdajů IPRM 136,6 mil. Kč, v ostatních oblastech intervence IOP a v ostatních operačních programech 65 mil. Kč, celkem je to tedy 201,6 mil. Kč. Město a partneři se zavázali ke spolufinancování projektů předkládaných v rámci IPRM.

Následující tabulka 3.17 ukazuje absolutní i procentuální alokaci finančních zdrojů na jednotlivá opatření IPRM.

Tabulka 3.17: Alokace finančních zdrojů podle opatření

Opatření	Celkové výdaje		Podíl financování		
	Tis. Kč	% rozpočtu IPRM	Dotace tis. Kč	Žadatel tis. Kč	% dotace z celkových způsobilých výdajů
Opatření v rámci rozpočtu IPRM					
1. Veřejná prostranství	67 621	49,50%	57 478	10 143	85,00%
2. Bytový fond	69 000	50,50%	27 600	41 400	40,00%
Celkem rozpočet IPRM	136 621	100,00%	85 078	51 543	62,27%
Opatření mimo rozpočet IPRM					
3. Integrace romské menšiny	22 388	---	22 388	0	100,00%
4. Energetické úspory u školských zařízení	40 000	---	34 000	6 000	85,00%

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

Následující tabulka 3.18 uvádí finanční plán IPRM podle jednotlivých zdrojů financování projektů.

Tabulka 3.18: Finanční plán (v tis. Kč)

Finanční zdroje	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celk.
IOP	5.2a)	0	1 320	7 886	24 540	26 775	2 100	0	62 621
	5.2b)	0	0	4 000	4 000	4 000	4 000	0	20 000
	5.2c)	0	0	35 000	16 000	1 500	1 500	0	54 000
	z toho Revitalizace veřejného prostranství	0	0	500	1 500	1 500	1 500	0	5 000
	z toho Regenerace bytových domů	0	0	34 500	14 500	0	0	0	49 000
TOP	OP LZZ	0	2 791	7 196	4 891	3 010	0	0	17 888
	OP ŽP	0	0	40 000	0	0	0	0	40 000
	OP VpK	0	245	245	245	0	0	0	735
	OP PI	0	0	0	0	0	0	0	0
IOP (mimo 5.2)		0	450	4 050	0	0	0	0	4 500

ROP	0	1 000	500	500	0	0	0	0	2 000
Město	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kraj	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Soukromé zdroje	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	0	5 806	98 877	50 176	35 285	7 600	4 000	0	201 744

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Orlová, 2008; vlastní úprava

V rámci **Opatření 1** bude podpora poskytnuta formou přímé dotace z ERDF, která činí 85 % celkových způsobilých výdajů. Velikost projektu není omezena. Projekty budou předkládány žadatelem (Město Orlová) přímo na základě indikativního seznamu projektových záměrů.

Podpora v rámci **Opatření 2** bude poskytnuta formou přímé dotace z ERDF. Výše této dotace bude upřesněna na základě ukončení jednání o ze strany EK. Pro účely zpracování tohoto IPRM včetně tohoto finančního plánu počítá Město Orlová s jednotnou mírou podpory pro všechny žadatele ve výši 40 %. Projekty budou vybírány na základě výzev, vyhlašovaných Městem Orlová. Spolufinancování bude zajištěno žadateli - vlastníky bytových domů.

Pro **Opatření 3** bude podpora poskytnuta formou přímé dotace z ERDF (IOP) a ESF (OP LZZ), která činí 100 % celkových způsobilých výdajů. Projekty budou předkládány k financování žadateli na základě seznamu projektových záměrů. Toto Opatření bude financováno mimo rozpočet IPRM. Zdrojem financování budou prostředky z Integrovaného operačního programu, oblast podpory 3.1b a Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Projekty v rámci **Opatření 4** budou podporovány formou přímých dotací z ERDF (OP ŽP), které činí 85% celkových způsobilých výdajů. Projekty budou předkládány k podpoře žadatelem Městem Orlová přímo na základě seznamu projektových záměrů. Opatření bude financováno mimo rozpočet IPRM. Zdrojem financování budou prostředky z Operačního programu Životního prostředí, oblast podpory 3.2.

Veřejná podpora

Veřejná podpora se opírá o podmínky jejího poskytování stanovené Integrovaným operačním programem a nařízením Evropského společenství ve smyslu „*Pokynů Komise*

(ES) k regionální podpoře na období 2007 - 2013“, které byly publikovány v Úředním věstníku EU (2006/C54/08).

Aktivita realizovaná v rámci opatření Revitalizace veřejných prostranství nespadá do režimu poskytování veřejné podpory. Takto zaměřené projekty budou financovány v poměru 85% z ERDF a 15% z vlastních zdrojů žadatele.

Aktivita realizovaná v rámci opatření Rekonstrukce bytových domů spadá pod režim poskytování veřejné podpory. Míra podpory bude stanovena podle velikosti podnikatelského subjektu, v rozmezí 40 - 60%.

Při přípravě IPRM, především návrhu alokace finančních prostředků na jednotlivé roky, byla vzata v úvahu pravidla N+2 pro období 2011 - 2013 a N+3 pro období 2007 - 2010.

Aby byla zvýšena jistota přiměřeného čerpání finančních prostředků, byla zvýšená pozornost věnována následujícím krokům:

- shromáždění dostatečného počtu projektů v oblasti revitalizace veřejných prostranství i typových projektů v oblasti regenerace bytových domů zvyšuje pravděpodobnost zpracování projektů v souladu s finančním plánem,
- město informovalo potenciální žadatele o možnostech čerpání finančních prostředků od roku 2009. Vzhledem k nereálným představám žadatelů o průběhu čerpání finančních prostředků, však finanční plán zohlednil administrativní náročnost realizace projektů v prvním roce IPRM a posunul těžiště čerpání o 1-2 roky dozadu,
- na počátku realizace IPRM byly vyhlášeny výzvy s celkově vyšším plánovaným objemem poskytnutých finančních prostředků.

3.2.8 Administrativní řízení IPRM Orlová

Administrativní řízení je koncipováno tak, aby byly zajištěny veškeré činnosti potřebné pro dosažení cílů Integrovaného plánu, a to jak v období jeho přípravy, tak i v době jeho realizace po celou dobu udržitelnosti IPRM. Na řízení IPRM se v rámci jeho přípravy podílelo a nadále bude podílet několik subjektů, mezi které jsou rozděleny jednotlivé povinnosti a kompetence.

Město si při výběru osoby na pozici manažera IPRM vytýčilo vzhledem k předpokládanému typu a objemu jeho prací několik hlavních požadavků. Vzhledem k potřebě co nejužší propojenosti manažera s městem bylo přistoupeno k výběru manažera z řad zaměstnanců městského úřadu. Do funkce manažerky IPRM byla jmenována Ing. *Martina Szotkowská*, referentka pro dotace a rozvoj odboru rozvoje a investic Městského úřadu Orlová.

Kompetence a zodpovědnosti jednotlivých subjektů

V rámci přípravy a realizace IPRM má *zastupitelstvo města* jako vrcholný orgán města rozhodující úlohu. Rozhoduje o zpracování IPRM, schvaluje složení Řídícího výboru a obsazení funkce manažera IPRM, schvaluje partnerské smlouvy, schvaluje dokument IPRM a také závazek města ke spolufinancování projektů z rozpočtu města. Zastupitelstvo může některými svými pravomocemi pověřit radu města.

Kompetence *Řídícího výboru* v rámci přípravy IPRM: volí předsedu Řídícího výboru, schvaluje statut Řídícího výboru; navrhuje zastupitelstvu nebo radě města jmenování manažera IPRM, schvaluje složení pracovních skupin a jejich členy, včetně změn v jejich složení, projednává a předkládá dokument IPRM zastupitelstvu/radě města Orlové ke schválení, předkládá zastupitelstvu/radě ke schválení systém výběru projektů.

Město Orlová pro odbornou diskusi dílčích problematik vytvořilo prostřednictvím Řídícího výboru *tři pracovní skupiny*. Členem každé pracovní skupiny je minimálně jeden zástupce Řídícího výboru a dále okruh přizvaných odborníků z řad předkladatele i jeho partnerů, kteří se v rámci své činnosti specializují na dané téma. Řídící výbor schválil složení těchto pracovních skupin. Jejich úkolem bylo především zpracování kvalifikovaných odborných doporučení, která tvoří podklad pro rozhodování řídícího výboru. Jedná se především o návrh konkrétních projektů, kterými bude IPRM realizován a také návrh, resp. projednání dílčích výstupů (socioekonomická analýza, SWOT analýza atd.).

Během zpracování IPRM byly vytvořeny citované tři pracovní skupiny pro témata veřejných prostranství, bytových domů a sociálně vyloučené romské komunity. Tyto pracovní skupiny se sešly 2x (veřejná prostranství, bytové domy), resp. 3x (sociálně vyloučená romská komunita). Počet pracovních skupin a jejich odborné zaměření může být změněn podle potřeby a na základě schválení Řídícím výborem.

Manažerka IPRM je zodpovědná za administrativní zajištění přípravy, zpracování a realizaci IPRM. Dohlíží také na plnění harmonogramu a finančního plánu IPRM a plní roli kontaktní osoby pro komunikaci s Řídícím orgánem.

Starostou města byla do funkce *Koordinátorky pilotního projektu* jmenována *Jiřina Kubátová*, romská poradkyně působící při odboru sociálním a zdravotním městského úřadu, která dokonale zná poměry v lokalitě. Koordinátorka podléhá Pracovní skupině pro sociálně vyloučenou romskou komunitu a je odpovědná manažerce IPRM. Jejím úkolem je především navrhovat aktivity pilotního projektu, navrhovat partnery projektu, plnit úkoly zadané manažerem a Řídícím výborem, zajišťovat komunikaci s cílovou skupinou obyvatel v romské lokalitě, organizovat komunitní plánování v lokalitě, koordinovat předkládání individuálních projektů, podílet se na organizaci projektů ve fázi jejich realizace, spolupracovat na realizaci individuálních projektů a spolupracovat na monitorování IPRM v lokalitě pilotního projektu.

Nastavení informačních a komunikačních toků

Na základě stanoveného komunikačního plánu proběhlo zapojení partnerů a dalších subjektů do přípravy IPRM Orlová - Poruba. Cílem komunikačního plánu obecně je zvýšit úroveň vědomí dalších subjektů a veřejnosti o činnostech při přípravě IPRM a prostřednictvím toho posílit partnerství a zapojení jednotlivých partnerů do přípravy, realizace a monitoringu IPRM.

Komunikační plán bude průběžně aktualizován s ohledem na aktuální potřebnost komunikace s partnery, publicity atd. Aktualizace bude prováděna jednou za 1-2 roky. Komunikační plán je plně v souladu s cíli Integrovaného operačního programu. Navrhovanými a již využitými komunikačními nástroji jsou: Společná jednání překladatele (Město Orlová) a zpracovatele IPRM (Agentura pro regionální rozvoj, a.s.), Jednání řídicího výboru IPRM, složeného ze zástupců překladatele a vybraných partnerů za účasti zpracovatele a metodickou podporou ŘO IOP (účast zástupce ŘO na jednáních řídicího výbor), Jednání tří specializovaných pracovních skupin, zaměřených na projektové záměry v jednotlivých tematických okruzích, Průběžně aktualizovaná internetová prezentace IPRM na internetových stránkách města Orlová, Prezentaci IPRM v místních a regionálních periodikách, Veřejné projednání IPRM a Konzultace s Řídícím orgánem IOP (přímé konzultace, zasílání zápisů z jednání ŘV).

3.2.9 Monitorování realizace IPRM Orlová

S využitím řídicí struktury IPRM provádí město monitorování realizace IPRM jako celku. Za monitorování průběhu realizace IPRM je odpovědná manažerka IPRM. Současně monitoruje celkový kontext IPRM a může navrhnout změny ve schváleném IPRM. Změny v projektu zařazeném do IPRM, ke kterým dojde v průběhu realizace IPRM, musí příjemce neprodleně písemně oznámit městu Orlová a Řídicímu orgánu příslušného OP podle podmínek tohoto operačního programu. Aby tyto změny mohly být provedeny, musí být Řídicím orgánem OP schváleny.

Prostřednictvím manažera IPRM zpracuje město každý rok *monitorovací zprávu*, ve které zhodnotí postup realizace IPRM. Součástí zprávy bude přehled schválených, rozpracovaných a nově ukončených projektů a plnění podmínek IPRM včetně plnění indikátorů, dodržení harmonogramu a finančního plánu. Dále také bude obsahovat monitorovací zprávy jednotlivých projektů zpracované jednotlivými příjemci a schválené příslušným Řídicím orgánem. V monitorovací zprávě mohou být navrženy změny IPRM. Zastupitelstvo města schvaluje monitorovací zprávu, následně ji město předkládá Řídicímu orgánu. Manažer IPRM spolupracuje při zpracování monitorovací zprávy IPRM se všemi zapojenými subjekty, zejména s nositeli projektů (žadatelé). Manažer IPRM předkládá závěrečnou Zprávu o realizaci IPRM po ukončení realizace posledního projektu IPRM²⁴.

²⁴ MĚSTO ORLOVÁ. *Integrovaný plán rozvoje města Orlová* [online]. 2008 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/meu/soubory/00000106.pdf>

4 Využití Integrovaného plánu rozvoje města Orlová

Předchozí teoretická kapitola definovala prostřednictvím IPRM Orlová nejen problémy města, ale také vymezila způsob jejich řešení, jímž jsou právě dílčí projekty, které naplňují cíle IPRM.

4.1 Realizace IPRM

V rámci IPRM Orlová vydalo město do roku 2009 dosud čtyři výzvy. Všechny byly podány v rámci **Integrovaného operačního programu** a týkaly se **prioritní osy 5. Národní podpora územního rozvoje a oblasti intervence 5.2 zlepšení prostředí v problémových sídlištích**. Výzvy č. 1 byla vyhlášena 3. 9. 2009. V rámci ní byly podporovány následující aktivity:

- 5.2 a) Revitalizace veřejných prostranství,
- 5.2 b) Regenerace bytových domů,
- 5.2 c) Pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením - revitalizace veřejných prostranství a regenerace bytových domů.

V tabulce 4.1 je uveden přehled výzev, které aktivity podporovaly, a také alokace výzev a celkové dotace vybraných projektů. Největší alokaci EU + státní rozpočet (SR) z těchto tří výzev získala výzva č. 1, a to 69 910 173 Kč.

Tabulka 4.1: Přehled výzev od roku 2009 do 2013 (v Kč)

číslo výzvy	Aktivita	Stav výzvy	Alokace výzvy (ERDF+SR)	Celková dotace projektů vybraných městem (ERDF+SR)
1	5.2 a,b,c	Ukončena	69 910 173	42 096 614
2	5.2 a,c-a	Ukončena	34 042 810	22 517 803
3	5.2 a	Ukončena	13 000 000	10 139 843

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

V tabulce 4.2 je obsažen celkový objem dotace pro výzvu č. 1. Jak již bylo zmíněno, celkový objem dotace činil 69 910 173 Kč, ze kterých byla většina rozdělena mezi projekty v rámci první podporované aktivity Oblast revitalizace veřejných prostranství, celkem tedy 47 538 917 Kč (aktivita 5.2 a + aktivita 5.2 b), a na druhou podporovanou aktivitu Oblast

regenerace bytových domů bylo vyčleněno celkem 22 371 255 Kč (aktivita 5.2 b + aktivita 5.2 c).

Tabulka 4.2: Celkový finanční objem dotace pro výzvu č. 1 (v Kč)

Objem dotace *	69 910 173
Oblast revitalizace veřejných prostranství	
Aktivita 5.2 a)	44 211 193
Aktivita 5.2 c)	3 327 724
Oblast regenerace bytových domů	
Aktivita 5.2 b)	6 487 664
Aktivita 5.2 c)	15 883 591

Zdroj: Město Orlová, Výzva č. 1, 2009, vlastní zpracování

* Pozn.: 80% z celkové alokace ERDF a státního rozpočtu, přepočtená kurzem 26 Kč/EUR

Výzva č. 2 byla vyhlášena 1. 8. 2011 a podporovala následující aktivity:

5.2 a) Revitalizace veřejných prostranství

5.2 c) Pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením - revitalizace veřejných prostranství.

U této výzvy byla nutná úprava výše alokace, která byla provedena 6. 1. 2012. Došlo zde k přesunu 895 000 Kč z podporované aktivity 5.2 a) do aktivity 5.2 c) na základě předpokládaných nákladů ze zpracované projektové dokumentace na revitalizaci veřejných prostranství. Následující tabulka 4.3 překládá již pozměněnou verzi objemu dotace na jednotlivé podporované aktivity, ze které lze vyčíst, že celkový objem dotace činil 34 042 810 Kč, který byl rozdělen mezi aktivitu 5.2 a) a aktivitu 5.2 c) v rámci Oblasti revitalizace veřejného prostranství.

Tabulka 4.3: Celkový finanční objem dotace pro výzvu č. 2 (v Kč)

Objem dotace	34 042 810
Oblast revitalizace veřejných prostranství	
Aktivita 5.2 a)	28 897 810
Aktivita 5.2 c)	5 145 000

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Výzva č.3 byla vyhlášena 27. 10. 2012, celkový finanční objem dotace (ERDF) pro tuto výzvu činil 13 000 000 Kč a podporovala pouze jednu aktivitu:

5.2. a) Revitalizace veřejných prostranství.

V roce 2012 město Orlová zrealizovalo projekty: Stavební úpravy komunikace vč. odvodnění na ul. V Poli, Stavební úpravy komunikace vč. jejího odvodnění na ul. Přespolní, Vybudování parkovacích ploch na Doubravském sídlišti, Vybudování parkovacích ploch v okolí ul. M. Ryšky, Janáčkova, A. Jiráska, Kosmonautů a Gagarinova stavební úpravy prostranství za autobusovou čekárnou a č. p. 720, rozšíření stávající sítě VO na ul. Janáčkova, Ryšky, Kosmonautů a Gagarinova. V tomto roce nebyly realizovány projekty na regeneraci panelových domů a ani nebyla zahájena realizace projektu Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí v Orlové – Porubě.

Město Orlová v rámci 3. výzvy k podávání žádostí o dotaci v rámci Integrovaného plánu rozvoje města Orlová předložilo 5 žádostí o dotaci: Stavební úpravy prostranství za autobusovou čekárnou a objektem č. p. 720, Komunikace Přespolní a parkovací plochy na Doubravském sídlišti Vybudování parkovacích ploch v okolí ul. M. Ryšky, Janáčkova, A. Jiráska, Kosmonautů a Gagarinova Stavební úpravy komunikace vč. jejího odvodnění na ul. V Poli v Orlové - Porubě Rozšíření stávající sítě VO M. Ryšky, Janáčkova, Kosmonautů, Gagarinova v Orlové – Porubě. Všechny projekty prošly kontrolou přijatelnosti a kontrolou formálních náležitostí. Projekty revitalizace veřejných prostranství nejsou hodnoceny. Všechny tyto projekty budou realizovány v roce 2013. Zároveň byla zahájena projekční práce na náhradních projektech, které by navýšily čerpání v oblasti revitalizace veřejných prostranství. Město Orlová zahájilo jednání s partnerem na pokračování revitalizace bytového fondu nad rámec partnerské smlouvy.

Poslední výzva, čtvrtá, byla vyhlášena 25. 1. 2013, celkový finanční objem dotace (ERDF+SR) v rámci této výzvy činil 6 000 000 Kč.

V rámci těchto tří výzev bylo celkem schváleno 20 projektů, z čehož 13 bylo již ukončeno, jeden projekt z výzvy č. 1 byl stažen, jeden projekt z výzvy č. 2 byl již zahájen a všechny projekty z výzvy č. 3, tj. 5 projektů, byly schváleny městem, ale jejich realizace zatím nezačala. Realizace všech projektů musí být ukončena do 30. června 2015.

V tabulce 4.4 je uveden počet projektů a celkové způsobilé výdaje v rámci aktivity 5.2 a) za celé období realizace. Celkem je zde 14 projektů a celkové způsobilé výdaje činí 30 511 518 Kč. V příloze č. 2 je uveden konkrétní seznam těchto projektů.

Tabulka 4.4: Počet projektů v rámci aktivity 5.2 a) (2009 - 2013; v Kč)

	Počet projektů	ERDF	SR	Celkové způsobilé výdaje
Schválené městem	6	10 709 429	0	12 599 379
Schválené ŘO (projekty, na které bylo vydáno Rozhodnutí)	0	0	0	0
Ukončené (proplacené + projekty s předloženou ŽOP)	8	15 225 315	0	17 912 139
Celkem	14	25 934 744	0	30 511 518

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Tabulka 4.5 ukazuje, že celkem 2 projekty byly realizovány v rámci aktivity 5.2 b za celé období realizace a celkové způsobilé výdaje činily 17 192 167 Kč.

Tabulka 4.5: Počet projektů v rámci aktivity 5.2 b) (2009 - 2013; Kč)

	Počet projektů	ERDF	SR	Celkové způsobilé výdaje
Schválené městem	0	0	0	0
Schválené ŘO (projekty, na které bylo vydáno Rozhodnutí)	0	0	0	0
Ukončené (proplacené + projekty s předloženou ŽOP)	2	5 845 337	1 031 529	17 192 167
Celkem	2	5 845 337	1 031 529	17 192 167

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Tabulka 4.5 ukazuje, že v rámci aktivity 5.2 b) jsou realizovány celkem 2 projekty za celé období realizace. Konkrétní seznam těchto projektů je uveden v následující tabulce 4.6.

Tabulka 4.6: Seznam projektů doporučených k vydání potvrzení o výběru projektu v rámci aktivity 5.2 b)

Žadatel	Název projektu	Požadováno z EU (v Kč)	Požadováno ze SR (v Kč)	Požadováno celkem (v Kč)
RPG Byty s.r.o.	Revitalizace bytového fondu v městské části Orlová – Poruba v rámci IPRM Orlová 2013	5 087 860,98	897 857,82	5 985 718,80

RPG Byty, s.r.o.	Revitalizace bytového fondu v městské části Orlová – Poruba v rámci IPRM Orlová 5.2.b) 2011	3 286 433,20	579 958,80	3 866 392
------------------	---	--------------	------------	-----------

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

V tabulce 4.7 je uveden počet projektů a celkové způsobilé výdaje v rámci aktivity 5.2 c za celé období realizace. Celkem byly schváleny 4 projekty, z čehož jsou 3 ukončeny a 1 je teprve zahájen. Celkové způsobilé výdaje v rámci těchto čtyř projektů činí 33 543 388 Kč.

Tabulka 4.7: Počet projektů v rámci aktivity 5.2 c (2009 - 2013; v Kč)

	Počet projektů	ERDF	SR	Celkové způsobilé výdaje
Schválené městem	0	0	0	0
Schválené ŘO (projekty, na které bylo vydáno Rozhodnutí)	1	5 098 526		5 998 267
Ukončené (proplacené + projekty s předloženou ŽOP)	3	12 018 669		27 545 121
Celkem	4	17 117 196,24		33 543 388

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Tabulka č. 4.7 ukazuje, že v rámci pilotních projektů jsou realizovány 4 projekty za celé období realizace, z čehož jsou 2 projekty v rámci aktivity 5.2 c-a a 2 projekty v rámci aktivity 5.2 c-b. Seznam těchto projektů je uveden v následující tabulce 4.8.

Tabulka 4.8: Seznam projektů v rámci aktivity 5.2 c (2009 - 2013; v Kč)

Žadatel	Název projektu	Aktivita	Požadováno z EU (v Kč)	Požadováno ze SR (v Kč)	Požadováno celkem (v Kč)
Město Orlová	Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí II	a	5 098 526,95	0	5 098 526,95
Město Orlová	Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a	a	4 379 750,23	0	3 479 750,23

	Dělicí v Orlové - Porubě				
RPG Byty, s.r.o.	Revitalizace bytového fondu v městské části Orlová - Poruba v rámci IPRM Orlová 5.2 c) 2011	b	4 320 483,36	762 438,24	5 082 921,6
Město Orlová	Regenerace obytného domu č. p. 886-887 v Orlové - Porubě	b	3 318 435,70	585 606,30	3 904 042

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Tabulka 4.9 uvádí počet projektů pod čarou, které spadají do jiných oblastí IOP či jiných OP, za celé období realizace. Celkem čtyři projekty v rámci jiných oblastí intervence IOP nebo v rámci jiných OP, byly zařazeny IPRM.

Tabulka 4.9: Počet projektů pod čarou (do jiných oblastí intervence IOP + jiných OP)

	Počet projektů
Zařazené do IPRM (projekty zařazené do schváleného dokumentu + oznámením o změně schválené ŘO IOP)	1
Projekty, na které bylo vydáno Rozhodnutí příslušným ŘO	2
Ukončené	1

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Tabulka 4.10 souvisí s předchozí tabulkou 4.9, kde byl uveden pouze počet projektů pod čarou, kdežto následující tabulka již uvádí názvy konkrétních projektů pod čarou, OP včetně oblasti intervence, objem dotace a termín realizace.

Tabulka 4.10: Seznam realizovaných a ukončených projektů pod čarou (2009 - 2013)

Název projektu	Předkladatel projektu	OP včetně oblasti intervence	CZV projektu	Dotace	Termín realizace
Terénní sociální práce v sociálně vyloučené romské lokalitě v Orlové - Porubě	Město Orlová	OP LZZ, 3.2	8 808 483	8 808 483	1.1.2010 - 31.12.2012

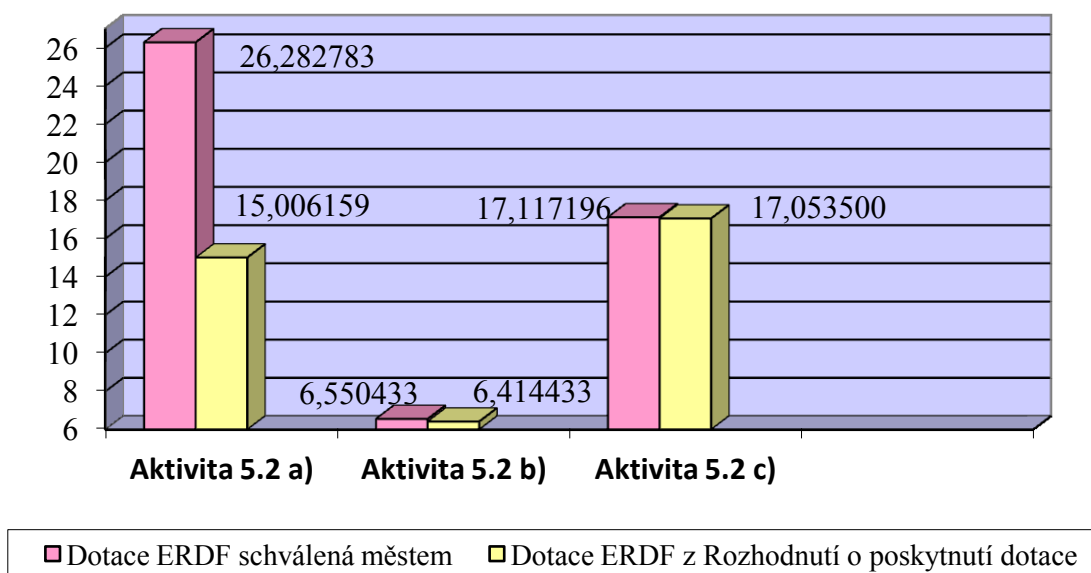
Realizace energetických úspor v objektu ZŠ Slezská 850 v Orlové	Město Orlová	OP ŽP, 3.2	16 656 657	14 990 990	1.6.2012 - 28.2.2013
Komunitní centrum v Orlové	Město Orlová	IOP, 3.1 b)	8 478 073	8 478 073	4.2.2012 - 30.9.2012
Komunitní centrum „Maják“ v Orlové	Město Orlová	OP LZZ, 3.2	10 040 033	10 040 033	1.9.2012 - 31.5.2015

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

4.2 Čerpání IPRM

Dosud se počítalo pouze s dotacemi ERDF, které byly schváleny městem. V následující tabulce je již uvedeno srovnání, jakou dotaci město požadovalo, a jaká byla schválena. Tyto částky se totiž od sebe liší.

Graf 4.1: Srovnání požadované a schválené dotace v rámci jednotlivých aktivit (2009 - 2013; v mil. Kč)

Zdroj: Město Orlová, 2012, vlastní zpracování

Z grafu 4.1 lze vidět, že v rámci aktivity 5.2 a) Revitalizace veřejných prostranství byla městem schválená dotace 26 282 783 Kč, ale přiznána výše dotace byla pouze

15 006 159 Kč. Pro aktivitu 5.2 b) Regenerace bytových domů se požadovala dotace ve výši 6 550 433 Kč a schválená dotace je pouze o téměř 150 000 Kč nižší, konkrétně se jedná o částku 6 414 433 Kč. U aktivity 5.2 c) Pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením - revitalizace veřejných prostranství a regenerace bytových domů je rozdíl mezi požadovanou a schválenou dotací nejmenší, jedná se o necelých 64 000 Kč, přičemž požadovaná dotace činila 17 117 196 Kč a schválená dotace 17 053 500 Kč.

Příloha č. 3 zobrazuje stav realizace IPRM v letech 2010, 2011, 2012 a 2013. Celkové výdaje na IPRM v roce 2013 činily 138 918 780 Kč. Od počátku realizace IPRM dosud bylo podáno 20 projektových žádostí, z nichž bylo již 15 projektů schválených, a podíl ERDF na jejich financování byl ve výši 48 700 160,70 Kč²⁵.

Problémy při realizaci IPRM

Vzhledem k novelizaci zákona o veřejných zakázkách a pozdnímu vydání prováděcích předpisů došlo ke zpoždění vyhlášení veřejné zakázky na projekt Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí v Orlové – Porubě. Celkově dochází k prodloužení lhůt pro výběrová řízení.

Vysoká je administrativní zátěž u hlášení věcných břemen na revitalizovaných pozemcích.

Město Orlová má problémy s plněním indikátorů na veřejná prostranství. Důvodem je chybná metodiky výpočtu při předkládání IPRM.

Problémy s veřejnými zakázkami jsou způsobeny stávající legislativou, kterou město nemůže ovlivnit, stejně jako povinnost hlásit věcná břemena také u liniových staveb. Problém s plněním indikátorů bude město Orlová řešit žádostí o změnu²⁶.

²⁵ Město Orlová, interní zdroje, 2013

²⁶ Město Orlová, interní zdroje, Roční monitorovací zpráva o postupu realizace IPRM, 2012

4.3 Realizace IPRM Orlová na příkladech vybraných projektů

Tato část obsahuje popis dvou projektů v rámci IPRM Orlová. První projekt Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí II stále probíhá a jeho ukončení je naplánováno na 31. 5. 2013. Realizace druhého projektu Projekt Regenerace obytného domu č. p. 886-887 v Orlové - Porubě byla ukončena 31. 10. 2010.

4.3.1 Projekt „Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí II“

Předmětem následující části práce je řešení konkrétního projektu IPRM Orlová. Tento projekt byl schválen v rámci kontinuální výzvy č. 2 a byl již zahájen. Spadá do aktivity 5.2 c-a, je tedy pilotním projektem v oblasti Revitalizace veřejných prostranství.

Charakteristika projektu

Žádosti o dotaci předchází detailní popis projektu a zdůvodnění jeho potřebnosti. Projekt Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí II vychází z výše zmíněné výzvy města Orlová. Jeho realizace spadá do problémové zóny IPRM. Jedná se o skutečný projekt. V tabulce 4.11 je uvedeno zaměření projektu.

Tabulka 4.11: Identifikace operačního programu

Číslo operačního programu	CZ. 1.06
Název operačního programu	Integrovaný operační program
Číslo prioritní osy	6.5
Název prioritní osy	Národní podpora územního rozvoje - Cíl Konvergence
Číslo oblasti podpory	6.5.2
Název oblasti podpory	Zlepšení prostředí v problémových sídlištích
Číslo výzvy	07
Název výzvy	Kontinuální výzva pro oblast podpory 6.5.2 - Zlepšení prostředí v problémových sídlištích

Zdroj: Město Orlová, 2012, vlastní zpracování

Projekt byl zahájen 1. 10. 2012 a jeho ukončení se předpokládá na 31. 5. 2013, projekt tedy trvá 8 měsíců. Žadatelem je zde Město Orlová.

Zdůvodnění potřebnosti projektu a jeho cíl

Projekt „Revitalizace veřejných prostranství v lokalitě ul. Kpt. Nálepky, Spojenců a Dělicí II“ navazuje na 1. etapu realizovanou v roce 2012 a řeší dokončení úprav prostranství v řešené oblasti.

Před bytovými domy jsou navržena nová kolmá parkovací stání vč. příjezdové komunikace se smíšeným provozem, nově budou vydlážděny stávající přístupové chodníky. Všechny nové zpevněné plochy budou odvodněny do stávající, páteřní dešťové kanalizace. Dále budou realizována kolmá parkovací stání vč. parkovacích stání pro vozidla tělesně postižených. Součástí stavby budou kontejnerová stání pro velkoobjemové kontejnery a sadové úpravy. Mezi bytovými domy bude zřízeno veřejné osvětlení příjezdových komunikací a parkovišť.

Cílem projektu je přispět ke snížení negativních sociálních vlivů (nezaměstnanost, kriminalita, drogová závislost, podpora vzdělanosti) v předmětné zóně a podpořit její další rozvoj. Jedná se o navazující aktivitu v rámci IPRM Orlová, jehož cílem je vytvořit z části Poruba atraktivní a příjemné místo k životu, které bude splňovat všechny požadavky na moderní bydlení a trávení volného času pro všechny generace a skupiny obyvatel města. Tento cíl je rozvíjen prostřednictvím specifických cílů a na ně navazujících čtyř opatření, zabývajících se řešením revitalizace veřejných prostranství, regenerace bytových domů, integrací romské komunity a energetickými úsporami u školských zařízení.

Projekt je v souladu s programovým dokumentem IOP, s prioritní osou 5. Národní podpora územního rozvoje a Oblastí intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích. Podporovanou aktivitou v rámci tohoto projektu je aktivita 5.2 c-a) Pilotní projekty - Revitalizace veřejných prostranství.

Jak lze vidět z tabulky 4.12, indikátorem tohoto projektu je plocha revitalizovaného území, která má do 31. května 2013 dosáhnout hodnoty 4 527 m².

Tabulka 4.12: Indikátor projektu

Kód nár. číselníku	33.13.00
Název indikátoru	Plocha revitalizovaného území
Měrná jednotka	m ²
Výchozí hodnota	0,00
Plánovaná hodnota	4 527,00
Rozdíl	4 527,00
Datum plánovaného dosažení	31.5.2013

Zdroj: Město Orlová, 2012, vlastní zpracování

Popis aktivit v přípravné fázi projektu:

Přípravná fáze je nejdůležitější částí projektu. Na kvalitní přípravě a naplánování projektu závisí jeho celkový úspěch při realizaci. Přípravná fáze se skládá z následujících aktivit:

- schválení záměru,
- jmenování projektového týmu,
- výběrové řízení na zpracovatele projektové dokumentace,
- uzavření smlouvy o dílo s vítězným uchazečem,
- zpracování projektové dokumentace,
- zahájení výběrového řízení na zhotovitele stavby.

Realizační fáze bude zahájena podáním žádosti o dotaci. V této fázi bude podpisem Smlouvy o dílo ukončeno výběrové řízení na zhotovitele stavby. Poté bude předáno staveniště a zahájena realizace stavby dle zpracování projektové dokumentace, smlouvy o dílo a podmínek dotace. V této fázi bude v souladu s Pravidly pro provádění informačních a propagačních opatření zajištěna publicita projektu. Zpracováno bude hlášení o pokroku, monitorovací zpráva, poskytovateli dotace budou nahlášeny jakékoliv změny, ke kterým došlo v průběhu realizace. Po ukončení realizace projektu bude do 20 pracovních dnů odevzdána zjednodušená žádost o platbu, závěrečná monitorovací zpráva a další potřebné doklady. Po celou dobu bude koordinována činnost týmu projektovým manažerem.

V provozní fázi bude nově vybudovaný majetek využíván ke svému účelu. Po dobu garance dodávky budou případné opravy či reklamace zajišťovány prostřednictvím Města Orlová, stejně jako po skončení garanční lhůty. Taktéž udržitelnost bude zajišťovat Město Orlová.

Město Orlová schválilo záměr projektu v orgánech města. Dále byl jmenován projektový tým pro realizaci projektu. K datu podání žádosti o dotaci byla zpracována projektová dokumentace, vydáno stavební povolení a probíhá příprava vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele. Všechny aktivity byly nastaveny tak, aby projekt byl připraven k realizaci.

Projekt má vzhledem ke svému začlenění do IPRM vazbu na řadu dalších aktivit, které budou realizovány v rámci celého IPRM Orlová. V minulém roce byly např. zpracovány

projektové dokumentace na stavební úpravy chodníků, komunikací apod. Všechny tyto aktivity budou realizovány v následujících letech tak, aby celý IPRM byl splněn v požadovaném časovém období.

Předpoklady a rizika realizace projektu:

S přípravou, realizací a provozem projektu jsou téměř vždy spojena rizika. Proto je nutná analýza rizik a jejich návrhy eliminace tak, aby projekt nebyl ohrožen. Mezi hlavní rizika patří především navržení nevyhovující technologie, nepřesný odhad finančních nákladů na realizaci projektu, podcenění nebo přecenění jednotlivých položek rozpočtu. Tato rizika byla snížena na minimum tím, že byla poptána odborná firma, která zpracovala projektovou dokumentaci vč. položkového rozpočtu v souladu s platnou legislativou. Dále je rizikem pro tento projekt špatný výběr dodavatele, nedodržení termínu prací ze strany dodavatele, vytvoření jasného zadání veřejné zakázky, vhodné definování obchodních podmínek, smluvně ošetřený vztah s dodavatelem, nastavení podmínek při nedodržení smlouvy (sankce, penále) bude toto riziko eliminovat na minimum, nedodržení podmínek a lhůt dotačního programu a výzvy, změny v realizačním týmu, nedostatek financí na úhradu nezpůsobilých výdajů projektu, riziko nezajištění udržitelnosti projektu.

Důsledným nastudováním a dodržáním podmínek poskytovatele dotace, případně konzultací s CRR, bude riziko minimální.

Časový harmonogram a finanční plán

Datum zahájení realizace projektu je 1. října 2012. doba trvání projektu je stanovena na 8 měsíců s plánovaným koncem 31. května 2013.

Celkové náklady projektu byly vyčísleny na 5 998 267 Kč, ze kterých je 85 % financováno z ERDF, což představuje 5 098 526,95 Kč. Zbývajících 15 % je financováno z obecního rozpočtu. Přehled financování ukazuje následující tabulka 4.13.

Tabulka 4.13: Přehled financování

Zdroj financování	Částka (Kč)
Státní rozpočet	0,00
Krajský rozpočet	0,00
Obecní rozpočet	899 740,05
Státní fond	0,00
Jiné národní veřejné	0,00
Národní veřejné celkem	899 740,05
EU celkem (ERDF)	5 098 526,95

Veřejné celkem	5 998 267,00
----------------	--------------

Zdroj: Město Orlová, 2012, vlastní zpracování

4.3.2 Projekt „Regenerace obytného domu č. p. 886-887 v Orlové - Porubě“

Tento projekt byl schválen v rámci kontinuální výzvy č. 1 a byl již ukončen. Spadá do aktivity 5.2 c-b, je tedy pilotním projektem v oblasti Regenerace bytových domů.

Charakteristika projektu

Projekt Regenerace obytného domu č. p. 886-887 v Orlové - Porubě vychází z výše zmíněné výzvy města Orlová. Jeho realizace spadá do problémové zóny IPRM. Jedná se o skutečný projekt. V tabulce 4.14 je uvedeno zaměření projektu.

Tabulka 4.14: Identifikace operačního programu

Číslo operačního programu	CZ. 1.06
Název operačního programu	Integrovaný operační program
Číslo prioritní osy	6.5
Název prioritní osy	Národní podpora územního rozvoje - Cíl Konvergence
Číslo oblasti podpory	6.5.2
Název oblasti podpory	Zlepšení prostředí v problémových sídlištích
Číslo výzvy	07
Název výzvy	Kontinuální výzva pro oblast podpory 6.5.2 - Zlepšení prostředí v problémových sídlištích

Zdroj: Město Orlová, 2012, vlastní zpracování

Projekt byl zahájen 1. dubna 2010 a ukončen byl 31. srpna 2010. Žadatelem je zde Město Orlová.

Jak lze vidět z tabulky 4.15, u tohoto projektu existují indikátory dva. Prvním indikátorem je počet regenerovaných bytů, který má do 30. září 2010 dosáhnout hodnoty 12 bytů. Druhým indikátorem je úspora spotřeby energie bytových domů, u kterého bylo dosaženo plánované hodnoty 74,00 % do 30. září 2010.

Tabulka 4.15: Indikátory projektu

Kód nár. číselníku	33.12.00
Název indikátoru	Počet regenerovaných bytů
Měrná jednotka	Počet
Výchozí hodnota	0,00
Plánovaná hodnota	12,00
Rozdíl	12,00

Datum plánovaného dosažení	30. 9. 2010
Kód nár.číselníku	33.15.00
Název indikátoru	Úspora spotřeby energie bytových domů
Měrná jednotka	%
Výchozí hodnota	0,00
Plánovaná hodnota	74,00
Rozdíl	74,00
Datum plánovaného dosažení	30. 9. 2010

Zdroj: Město Orlová, 2012, vlastní zpracování

Zdůvodnění potřeby projektu včetně popisu výchozího stavu

Projekt „Rekonstrukce obytného domu č. p. 886-887 v Orlové - Porubě“ realizovaný v rámci IPRM v IOP přispěje ke zlepšení kvality života v problémovém sídlišti. Objekt se nachází v zastavěné části města Orlové, v městské části Poruba. Tato i okolní zástavba pochází z padesátých let minulého století a za celou dobu užívání neprošel výraznější rekonstrukcí. Dochází zde k chátrání, na mnoha místech odpadá omítka, což se promítá i do celkového vzhledu domu a lokality (jak dokazuje obrázek 4.1). Jednotlivé domy jsou v majetku města Orlová stejně jako ostatní pozemky.

Obrázek 4.1: Obytný dům č. p. 886-887 v Orlové - Porubě (před rekonstrukcí)

Zdroj: Město Orlová, 2013

Obrázek 4.2: Obytný dům č. p. 886 - 887 v Orlové - Porubě (po rekonstrukci)

Zdroj: Město Orlová, 2013

Popis výchozího stavu - objekt nebyl realizován v žádné konstrukční soustavě. Jedná se o obytný dům s vyzdívanými konstrukcemi z cihel a železobetonovými monolitickými stropy. Objekt je dvouvchodový, třípodlažní se vzájemně výškově posunutými bloky. V každém bloku je šest bytových jednotek.

Cíle projektu

Cílem projektu je přispět ke snížení negativních sociálních vlivů (nezaměstnanost, kriminalita, drogová závislost, podpora vzdělanosti) v předmětné zóně a podpořit její další rozvoj. Jedná se o navazující aktivitu v rámci IPRM Orlová, jehož cílem je vytvořit z části Poruba atraktivní a příjemné místo k životu, které bude splňovat všechny požadavky na moderní bydlení a trávení volného času pro všechny generace a skupiny obyvatel města. Tento cíl je rozvíjen prostřednictvím specifických cílů a na ně navazujících čtyř opatření, zabývajících se řešením revitalizace veřejných prostranství, regenerace bytových domů, integrací romské komunity a energetickými úsporami u školských zařízení.

Projekt „Regenerace obytného domu č. p. 886-887 v Orlové - Porubě“ je zaměřen na renovaci bytového domu. Konkrétně se jedná o projekt, který řeší regeneraci domu z hlediska zateplení obvodového a střešního pláště, výměnu výplní a otvorů a rekonstrukci elektroinstalace ve společných prostorech. Výstupem projektu - provedením

projektovaných stavebních prací - dojde k prodloužení životnosti stavebních konstrukcí, které budou nově zateplením ochráněny.

Projekt je v souladu s programovým dokumentem IOP, s prioritní osou 5. Národní podpora územního rozvoje a oblastí intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích.

Podporované aktivity v rámci tohoto projektu:

- b) regenerace bytových domů a zároveň,
- c) pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením.

Popis aktivit

Přípravná fáze je nejdůležitější částí projektu. Na kvalitní přípravě a naplánování projektu závisí jeho celkový úspěch při realizaci. Přípravná fáze se skládá z následujících aktivit:

- schválení záměru Zastupitelstvem města Orlová dne 17. 6. 2009,
- jmenování projektového týmu,
- výběrové řízení na zpracovatele projektové dokumentace,
- uzavření smlouvy o dílo s vítězným uchazečem,
- zpracování projektové dokumentace,
- zahájení výběrového řízení na zhotovitele stavby.

Realizační fáze bude zahájena podáním žádosti o dotaci. V této fázi bude podpisem Smlouvy o dílo ukončeno výběrové řízení na zhotovitele stavby. Poté bude předáno staveniště a zahájena realizace stavby dle zpracování projektové dokumentace, smlouvy o dílo a podmínek dotace. V této fázi bude v souladu s Pravidly pro provádění informačních a propagačních opatření zajištěna publicita projektu. Zpracováno bude hlášení o pokroku, monitorovací zpráva, poskytovateli dotace budou nahlášeny jakékoliv změny, ke kterým došlo v průběhu realizace. Po ukončení realizace projektu bude do 20 pracovních dnů odevzdána zjednodušená žádost o platbu, závěrečná monitorovací zpráva a další potřebné doklady. Po celou dobu bude koordinována činnost týmu projektovým manažerem.

V provozní fázi bude nově rekonstruovaný bytový fond využíván k původnímu účelu, tj. k bydlení. Po dobu garance dodávky budou případné opravy či reklamace zajišťovány

prostřednictvím Města Orlová, stejně jako po skončení garanční lhůty. Taktéž udržitelnost bude zajišťovat Město Orlová.

Město Orlová schválilo záměr projektu v orgánech města. Dále byl jmenován projektový tým pro realizaci projektu. K datu podání žádosti o dotaci byla zpracována projektová dokumentace, vydáno stavební povolení a probíhá příprava vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele. Všechny aktivity byly nastaveny tak, aby projekt byl připraven k realizaci.

Projekt má vzhledem ke svému začlenění do IPRM vazbu na řadu dalších aktivit, které budou realizovány v rámci celého IPRM Orlová. V minulém roce byly např. zpracovány projektové dokumentace na stavební úpravy komunikací a parkovacích ploch v předmětné oblasti, bude zpracována projektová dokumentace na komunitní centrum. Všechny tyto aktivity budou realizovány v následujících letech tak, aby celý IPRM byl splněn v požadovaném časovém období.

Předpoklady a rizika realizace projektu:

S přípravou, realizací a provozem projektu jsou téměř vždy spojena rizika. Proto je nutná analýza rizik a jejich návrhy eliminace tak, aby projekt nebyl ohrožen. Mezi hlavní rizika patří navržení nevyhovující technologie, nepřesný odhad finančních nákladů na realizaci projektu, podcenění nebo přecenění jednotlivých položek rozpočtu. Tato rizika byla snížena na minimum tím, že byla poptána odborná firma, která zpracovala projektovou dokumentaci vč. položkového rozpočtu v souladu s platnou legislativou. Dále také špatný výběr dodavatele, nedodržení termínu prací ze strany dodavatele, vytvoření jasného zadání veřejné zakázky, vhodné definování obchodních podmínek, smluvně ošetřený vztah s dodavatelem, nastavení podmínek při nedodržení smlouvy (sankce, penále) bude toto riziko eliminovat na minimum, nedodržení podmínek a lhůt dotačního programu a výzvy, změny v realizačním týmu, nedostatek financí na úhradu nezpůsobilých výdajů projektu, riziko nezajištění udržitelnosti projektu.

Důsledným nastudováním a dodržáním podmínek poskytovatele dotace, případně konzultací s CRR, bude riziko minimální.

Časový harmonogram a finanční plán

Datum zahájení realizace projektu je 21. dubna 2010. doba trvání projektu je stanovena na 4,3 měsíců s datem konce realizace 31. srpna 2010.

Celkové náklady projektu byly vyčísleny na 9 760 105 Kč, ze kterých je 40 % financováno z veřejných zdrojů, což představuje 3 904 042 Kč a zbylých 5 856 063 Kč, což je 60 % z celkových nákladů projektu, je financováno ze soukromých prostředků. Přehled financování ukazuje následující tabulka 4.16.

Tabulka 4.16: Přehled financování

Zdroj financování	Kč
Státní rozpočet	585 606,30
Krajský rozpočet	0,00
Obecní rozpočet	0,00
Státní fond	0,00
Jiné národní veřejné	0,00
Národní veřejné celkem	585 606,30
EU celkem (ERDF)	3 318 435,70
Veřejné celkem	3 904 042,00
Vlastní veřejné prostředky	0,00
Soukromé prostředky	5 856 063,00

Zdroj: Město Orlová, 2012, vlastní zpracování

4.4 Dosavadní hodnocení IPRM Orlová

Jak již bylo zmíněno, v rámci IPRM Orlová bylo ve městě dosud realizováno dvacet projektů, 9 v rámci 1. výzvy, 6 v rámci 2. výzvy a 5 v rámci 3. výzvy. Jak ukazuje tabulka 4.17, alokace 1. výzvy vyhlášené městem činila 69 910 173 Kč. Mezi předložené a schválené projekty byla rozdělena dotace ve výši 69 590 226 Kč, což znamená, že celková alokace 1. výzvy byla vyčerpána z 99,5 %. Alokace 2. výzvy představovala 34 042 810 Kč. Z této výzvy bylo vyčerpáno pouze 18 141 145 Kč, to představuje 53 %. Alokace 3. výzvy činila 13 000 000 Kč, ze kterých bylo vyčerpáno 11 929 227 Kč, celkem tedy 92 %. Z celkové alokace na tyto 3 výzvy, která činila 116 952 983 Kč, bylo vyčerpáno 85 %, což představuje 99 660 598 Kč.

Tabulka 4.17: Přehled čerpání IPRM Orlová (v Kč)

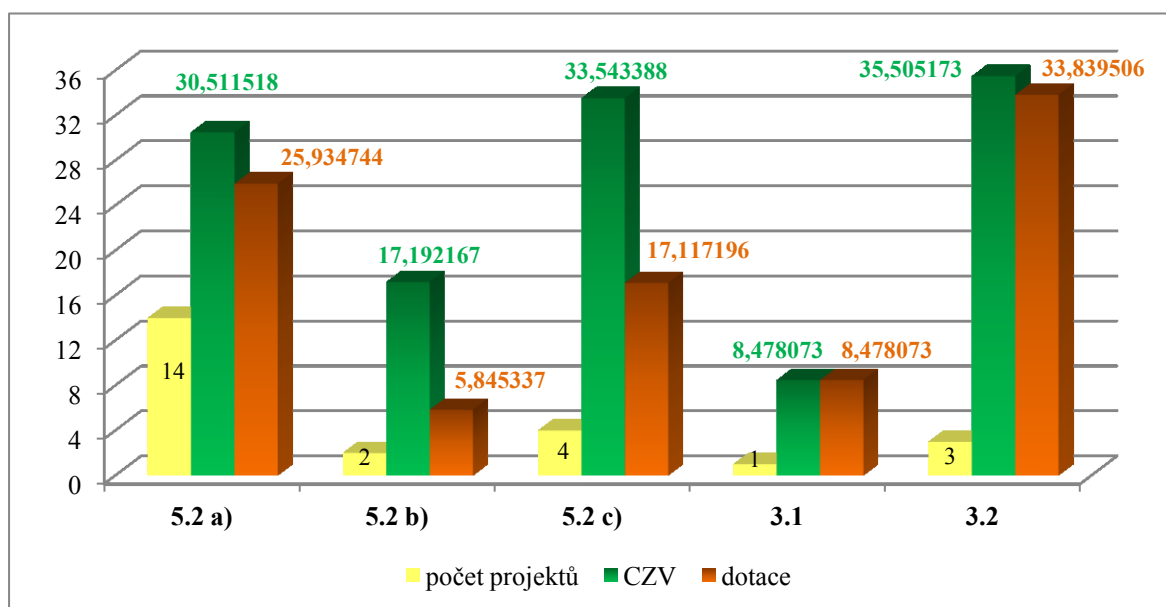
Celkový rozpočet IPRM	116 952 983
Celkem využito	99 660 598
Celkem využito (%)	85
1. výzva	
alokace	69 910 173
vyčerpáno (Kč)	69 590 226
vyčerpáno (%)	99,5

2. výzva	
alokace	34 042 810
vyčerpano (Kč)	18 141 145
vyčerpano (%)	53
3. výzva	
alokace	13 000 000
vyčerpano (Kč)	11 929 227
vyčerpano (%)	92

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Graf 4.2 obsahuje informace ohledně počtu projektů, celkových způsobilých výdajů a výše dotace v rámci jednotlivých aktivit. Z pohledu poskytnutých dotací připadl největší objem finančních prostředků na projekty v rámci aktivity 5.2 a) Revitalizace veřejných prostranství, v rámci které byly realizováno 14 projektů. Výše těchto finančních prostředků činila 25 934 744 Kč. Nejvyšší celkové způsobilé výdaje (CZV) lze zaznamenat v rámci pilotních projektů, aktivita 5.2 c), které jsou ve výši 33 543 388 Kč a poskytnutá dotace na tyto projekty činí 17 117 196 Kč. Dále lze také vyčíst, že oblast intervence 3.2, v rámci které byly realizovány 3 projekty, měla CZV 35 505 173 Kč, což je nejvíce v rámci všech oblastí intervence. V rámci oblasti intervence 3.1 byl realizován pouze jeden projekt, jehož CZV jsou ve stejné výši jako poskytnutá dotace²⁷.

Graf 4.2: Shrnující graf za období od roku 2009 - 2013 (v mil. Kč)

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

²⁷ Město Orlová, interní zdroje, 2013

Uvedené projekty splnily indikátory stanovené výzvami a přispěly k naplnění hodnot, ke kterým se město zavázalo Ministerstvu pro místní rozvoj. Počet regenerovaných bytů přesáhl cílovou hodnotu o 83 % (viz tabulka 4.17). Indikátor týkající se úspory spotřeby energie je dokonce plněn na 305 %. Naopak indikátor Plocha revitalizovaného území vykazuje oproti cílům hodnoty nižší. V rámci IPRM tak zatím bylo revitalizováno pouze 34 % celkového plánovaného území²⁸.

Tabulka 4.18: Plnění indikátorů IPRM Orlová

Indikátor	Měrná jednotka	Počáteční hodnota	Plánovaná cílová hodnota dle Dohody	Dosažená hodnota ukončených projektů k 31. 12. 2012	Plnění IPRM Orlová (%)
Plocha revitalizovaného území	m2	0	289 989	99 430	34,5
Počet regenerovaných bytů	počet	0	168	308	183
Úspora spotřeby energie	%	0	20	61	305

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

²⁸ Město Orlová, interní zdroje, Roční monitorovací zpráva o postupu realizace, 2012

5 Závěr

V programovacím období 2007 - 2013 je politika hospodářské a sociální soudržnosti EU realizována prostřednictvím tří cílů (cíl Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce). V rámci této politiky je alokována většina finančních prostředků na snižování regionálních disparit členských států EU. Mimo hospodářské a sociální dimenze se zde dostávají i územní přístupy. Města jsou klíčovými faktory územní soudržnosti i konkurenceschopnosti. Čelí však řadě problémů, které nejsou schopny řešit samy ze svých vlastních zdrojů. Evropská unie si je tohoto vědoma a v rámci integrované politiky urbánního rozvoje nabízí řešení v podobě podpory upadajících městských částí. K tomuto účelu jsou určené dotace z příslušných operačních programů. Jako podmínku si však klade sestavení Integrovaného plánu rozvoje města (IPRM). IPRM musí zahrnovat aktivity spolufinancované z oblasti intervence 5.2 IOP - Revitalizace veřejných prostranství a regenerace bytových domů. IPRM může také zahrnovat pilotní projekt zaměřený na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením. Tato aktivita zahrnuje revitalizaci veřejných prostranství i regeneraci bytových domů. Aktivity IPRM musí být realizovány ve vybrané zóně města.

Město Orlová, podobně jako mnoho dalších měst v České republice, čelí rozsáhlým důsledkům ekonomických proměn, které se promítají do společenského, podnikatelského i ekonomického života města. Orlová je jedním z měst, které si vytvořilo Integrovaný plán rozvoje města, jež představuje významný nástroj pro čerpání prostředků z evropských fondů v rámci oblasti intervence 5.2 IOP, která směřuje na zlepšení prostředí v problémových sídlištích.

Cílem práce bylo charakterizovat Integrovaný plán rozvoje města Orlová z hlediska problémů, na které je zaměřen a stanovených cílů a přiblížit jeho realizaci a čerpání alokovaných finančních prostředků strukturálních fondů EU. Analýzou IPRM Orlová bylo zjištěno, že se město potýká s problémy týkající se nedostatečné atraktivity města a také s problémy v oblasti bydlení. Tyto problémy město řeší prostřednictvím projektů na revitalizaci veřejných prostranství a zvýšení kvality bydlení, jež vedou ke zlepšení prostředí problémové zóny města a jeho celkového zatraktivnění. Projekty zahrnuté do IPRM jsou podpořeny z Integrovaného operačního programu.

V rámci tří výzev, které město vyhlásilo od roku 2009 do prosince 2012, bylo schváleno celkem 20 projektů s celkovou alokací 99 660 598 Kč, což představuje 85 % celkového rozpočtu IPRM Orlová. Z těchto 20 projektů bylo již 13 projektů ukončeno. Tyto tři výzvy podporovaly tři aktivity: Revitalizace veřejných prostranství, Regenerace bytových domů a Pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením. Z těchto aktivit jsou Pilotní projekty aktivitou s nejvyššími CZV, byly zde schváleny celkem 4 projekty. Největší počet schválených projektů je v rámci Revitalizace veřejných prostranství, celkem tedy 14 projektů. Na tuto aktivitu byla poskytnuta také nejvyšší dotace. Regenerace bytových domů obsahuje pouze 2 projekty. Kromě těchto aktivit realizovalo město Orlová projekty ještě v rámci oblasti intervence 3.1 a 3.2. V oblasti 3.1 byl realizován pouze 1 projekt, jehož CZV se rovnaly poskytnuté dotaci. Oblast 3.2, která obsahuje celkem 3 schválené projekty, má největší CZV a také nejvyšší poskytnutou dotaci v rámci všech pěti oblastí.

Součástí bakalářské práce byla analýza dosavadního plnění cílů a zpracování konkrétních projektů, které vedou k jejich naplnění. Uvedený cíl se podařilo naplnit. Výstup práce odhalil, že indikátor Plocha revitalizovaného území byl splněn pouze z 34,5 %, indikátor Počet regenerovaných bytů byl splněn na 183 % a Úspora spotřeby energie dokonce na 305 %. Podle zjištěných skutečností lze konstatovat, že hlavního cíle IPRM se zatím nepodařilo zcela dosáhnout, avšak v rozpočtu stále zůstávají prostředky pro realizaci dalších projektů i v následujícím období.

Seznam použité literatury

Knihy

1. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. GERBET, Pierre. *Budování Evropy*. 1. vyd., Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004, ISBN 80-246-0111-7
3. HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. ISBN 978-80-89401-19-2.
4. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-13-8.
5. POSTRÁNECKÝ, Josef. *Aktuální otázky regionální politiky*. Veřejná správa, 2010, Roč. 21, č. 14, s. I-VI. ISSN 1213-6581.

Elektronické publikace

6. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a podle velikostních skupin obcí, okresů a správních obvodů ORP - Moravskoslezský kraj* [online]. 2012 [cit.2012-12-16]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E3E6/\\$File/CZ080_ZVKR008.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E3E6/$File/CZ080_ZVKR008.pdf)
7. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle krajů* [online]. 2012 [cit.2012-12-16]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/9200474703/\\$File/pvcr042.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/9200474703/$File/pvcr042.pdf)
8. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání a podle velikostních skupin obcí, okresů a správních obvodů ORP - Moravskoslezský kraj* [online]. 2012 [cit.2012-12-16]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E3E5/\\$File/CZ080_ZVKR007.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E3E5/$File/CZ080_ZVKR007.pdf)
9. EUROPA.EU. *Politika soudržnosti 2007 - 2013* [online]. 2007 [cit.2012-12-15]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_cs.pdf

10. MĚSTO ORLOVÁ. *Integrovaný plán rozvoje města Orlová* [online]. 2008 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/meu/soubory/00000106.pdf>
11. MĚSTO ORLOVÁ. *IOP - oblast intervence 5.2* [online]. 2008 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: http://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/23535_1.pdf
12. MĚSTO ORLOVÁ. *Ročenka města Orlová 2011* [online]. 2011 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: http://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/23610_2.pdf
13. MĚSTO ORLOVÁ. *Sociálně demografická analýza města Orlová* [online]. 2008 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: http://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/23585_3.pdf
14. MĚSTO ORLOVÁ. *Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 až 2030* [online]. 2008 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/13404_1.pdf
15. MINISTERSTVO PRO MÍSTRNÍ ROZVOJ. *Marseillská deklarace* [online] [cit.2012-12-20]. Dostupné z: <http://mmr.cz/getmedia/7a997bd8-06b6-49b4-822e-bc927dc3f9d1/Marseillska-deklarace.pdf>
16. Vláda České republiky, *Usnesení vlády České republiky ze dne 10. května 2010 č. 342 o Zásadách urbánní politiky* [online] [cit.2010-12-19]. Dostupné z: [http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/\\$FILE/342%20uv100510.0342.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/$FILE/342%20uv100510.0342.pdf)
17. Vláda České republiky. *Usnesení vlády České republiky ze dne 10. května 2010 č. 342 o Zásadách urbánní politiky* [online] 2012 [cit.2012-12-20]. Dostupné z: [http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/\\$FILE/342%20uv100510.0342.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/B944A3D76CE58161C1257722002B8BEB/$FILE/342%20uv100510.0342.pdf)

Internetové zdroje

18. IPRM. *Integrovaný plán rozvoje města.* [online] 2013. [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://www.iprm.cz/iprm/>

19. MĚSTO ORLOVÁ. *Integrovaný plán rozvoje města* [online]. 2012 [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/projekty-mesta/23535-integrovaný-plan-rozvoje-mesta.html>
20. MĚSTO ORLOVÁ. *Prevence kriminality* [online]. 2012 [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/prevence-kriminality/>
21. STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Stav realizace IPRM v IOP k 2. 4. 2013* [online]. 2013 [cit.2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7ffbfed0-1938-49af-9d85-8e11169303ac/Stav-realizace-IPRM-v-IOP-k-2-4-2013.xls>
22. STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Stav realizace IPRM v IOP k 3. 4. 2012* [online]. 2012 [cit.2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7ffbfed0-1938-49af-9d85-8e11169303ac/Stav-realizace-IPRM-v-IOP-k-3-4-2012.xls>
23. STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Stav realizace IPRM v IOP k 1. 4. 2011* [online]. 2013 [cit.2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7ffbfed0-1938-49af-9d85-8e11169303ac/Stav-realizace-IPRM-v-IOP-k-1-4-2011.xls>
24. STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Stav realizace IPRM v IOP k 31. 3. 2010* [online]. 2013 [cit.2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7ffbfed0-1938-49af-9d85-8e11169303ac/Stav-realizace-IPRM-v-IOP-k-31-3-2010.xls>
25. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Informace o fondech. Strukturální fondy.* [online] 2012. [cit.2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Temp/Informace-o-fondech-EU>
26. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Kohezní politika EU. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2012 [cit.2012-12-16]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU>
27. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Metodický pokyn k integrovanému plánu rozvoje města (IPRM).* [online]2012. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Metodicky-pokyn-k-Integrovanemu-planu-rozvoje-mest>
28. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Zásady urbánní politiky. Ministerstvo pro místní rozvoj*[online]. 2012[cit.2012-12-20]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/63d00d20-3a85-48f5-b112-1d3b003398dd/ZUP_tisk

29. MINISTERSTVO PRO MÍSTRNÍ ROZVOJ. Uzemní agenda EU. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. MMR, 2007. [cit. 2012-12-20]. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz>.

Ostatní

30. Město Orlová, interní zdroje, Roční monitorovací zpráva o postupu realizace IPRM, 2013
31. Město Orlová, Interní zdroje

Seznam zkratek

CRR	Centrum pro regionální rozvoj
CZV	Celkové způsobilé výdaje
ČR	Česká republika
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
EP	Evropský parlament
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond pro regionální rozvoj
ERU	Evropská Rada urbanistů
ES	Evropská společenství
ESDP	European Spatial Development Perspective Evropské perspektivy územního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
GIS	Geografický informační systém
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
JEA	Jednotný evropský akt

MHD	Městská hromadná doprava
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP VpK	Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
ROP	Regionální operační program
ŘO	Řídící orgán
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SR	Státní rozpočet
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats Silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby
TOP	Tematický operační program
ŽOP	Žádost o platbu

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 2.1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky soudržnosti v období 2007-2013	12
Tabulka 2.2: Vztah strukturálních fondů a cílů v programovém období 2007-2013	14
Tabulka 3.1: Cíle a opatření Programu rozvoje kraje 2005-2008	26
Tabulka 3.2: Cíle prioritních oblastí a opatření Strategického plánu rozvoje města Orlová	27
Tabulka 3.3: Vývoj počtu obyvatel města Orlová (1900-2011).....	30
Tabulka 3.4: Věkové složení obyvatelstva města Orlová a okresu Karviná (2011).....	30
Tabulka 3.5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva 15+ města Orlová, Moravskoslezského kraje a ČR (k 31. 12. 2011)	31
Tabulka 3.6: Ekonomická aktivita obyvatel Moravskoslezského kraje, okresu Karviná a Orlové (2011)	31
Tabulka 3.7: Celková kriminalita ve městě Orlová (2010, 2011)	32
Tabulka 3.8: SWOT analýza města Orlová	34
Tabulka 3.9: Kvantifikace a srovnání hodnot kritérií.....	35
Tabulka 3.10: SWOT analýza zóny pro IPRM Poruba	37
Tabulka 3.11: Popis opatření IPRM Orlová	38
Tabulka 3.12: Indikátory dopadu a jejich kvantifikace	41
Tabulka 3.13: Kvantifikace indikátorů výsledku	42
Tabulka 3.14: Popis indikátorů výstupu	43
Tabulka 3.15: Kvantifikace indikátorů výstupu	43
Tabulka 3.16: Harmonogram realizace jednotlivých opatření a aktivit	46
Tabulka 3.17: Alokace finančních zdrojů podle opatření	48
Tabulka 3.18: Finanční plán (v tis. Kč)	48
Tabulka 4.1: Přehled výzev od roku 2009 do 2013 (v Kč).....	54

Tabulka 4.2: Celkový finanční objem dotace pro výzvu č. 1 (v Kč).....	55
Tabulka 4.3: Celkový finanční objem dotace pro výzvu č. 2 (v Kč).....	55
Tabulka 4.4: Počet projektů v rámci aktivity 5.2 a) (2009 - 2013; v Kč).....	57
Tabulka 4.5: Počet projektů v rámci aktivity 5.2 b) (2009 - 2013; Kč)	57
Tabulka 4.6: Seznam projektů doporučených k vydání potvrzení o výběru projektu v rámci aktivity 5.2 b).....	57
Tabulka 4.7: Počet projektů v rámci aktivity 5.2 c (2009 - 2013; v Kč).....	58
Tabulka 4.8: Seznam projektů v rámci aktivity 5.2 c (2009 - 2013; v Kč)	58
Tabulka 4.9: Počet projektů pod čarou (do jiných oblastí intervence IOP + jiných OP)	59
Tabulka 4.10: Seznam realizovaných a ukončených projektů pod čarou (2009 - 2013)	59
Tabulka 4.11: Identifikace operačního programu.....	62
Tabulka 4.12: Indikátor projektu	63
Tabulka 4.13: Přehled financování	65
Tabulka 4.14: Identifikace operačního programu.....	66
Tabulka 4.15: Indikátory projektu	66
Tabulka 4.16: Přehled financování	71
Tabulka 4.17: Přehled čerpání IPRM Orlová (v Kč).....	71
Tabulka 4.18: Plnění indikátorů IPRM Orlová	73

Seznam grafů

Graf 2.1: Rozdělení prostředků politiky soudržnosti.....	11
Graf 3.1: Celková kriminalita v Orlové (2003 - 2011).....	32
Graf 4.1: Srovnání požadované a schválené dotace v rámci jednotlivých aktivit (2009 - 2013; v mil. Kč).....	60
Graf 4.2: Shrnující graf za období od roku 2009 - 2013 (v mil. Kč).....	72

Seznam obrázků

Obrázek 3.1: Administrativní mapa správního obvodu Orlová.....	28
Obrázek 4.1: Obytný dům č. p. 886-887 v Orlové - Porubě (před rekonstrukcí).....	67
Obrázek 4.2: Obytný dům č. p. 886 - 887 v Orlové - Porubě (po rekonstrukci).....	68

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. května 2013

Tereza Červenková

Seznam příloh

Tabulka 1: SWOT analýza města Orlová

Tabulka 2: SWOT analýza zóny pro IPRM Poruba

Tabulka 3: Seznam projektů doporučených k vydání potvrzení o výběru projektu v rámci aktivity 5.2 a)

Tabulka 4: Stav realizace IPRM od roku 2010 do 2013

Přílohy

Příloha č. 1

Tabulka 1: SWOT analýza města Orlová

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">· dobrá dostupnost města pro silniční dopravu,· existence integrovaného dopravního systému orlová (IDS),· průběžná obnova vozového parku s využitím dotačního programu MD ČR,· průběžné řešení bezbariérovosti MHD,· odkanalizování větší části města, zmodernizovaná kapacitní čistírna odpadních vod a příprava kroků k budoucímu odkanalizování lokalit v okrajových částech,· rozsáhlá městská zeleň na území města,· existující síť centrálního zásobování teplem s možností rozšíření;· existence neziskových organizací v oblasti kultury, sportu a volného času,· finanční podpora všech kulturních, sportovních a volnočasových aktivit ze strany města,· existence sportovních klubů v široké škále sportovních odvětví,· dostatečná síť a nabídka vzdělávacích institucí,· využití zkušeností ze soužití národnostních menšin v příhraniční spolupráci,· příznivé demografické složení obyvatel,· průměrná až nadprůměrná kvalita bytového fondu s výjimkou některých částí města (např. Poruba),· příznivá cena starších bytů,· dostatečné množství a dostupná zdravotnická zařízení,· geografická poloha mezi pěti největšími městy okresu Karviná. Pobytová základna pro cesty do Polska a Slovenska v blízkosti několika hraničních přechodů,· umístění na křižovatce významných komunikací,· úřady v místě jsou funkční, s kvalifikovanými a akce-schopnými pracovníky,	<ul style="list-style-type: none">· chybějící úseky v komunikačním systému města, neexistence dopravního obchvatu centra města,· nedostatek parkovacích kapacit v sídlištích,· nízký stupeň bezbariérovosti v dopravní infrastruktuře (veřejná doprava, chodníky, veřejné budovy atd.),· neuspokojivý technický stav komunikací a infrastruktury obecně,· neodkanalizované okrajové části města (splašková kanalizace),· časté projevy nekázně a bezohlednosti u části obyvatelstva – černé skládky, vandalismus, atd. – pasivita veřejnosti,· území se zhoršenou kvalitou ovzduší,· architektonická chudoba přehluštěných sídlišť,· nedostatek možností pro využití cestovního ruchu včetně nedostatečných služeb a kapacity restaurací a ubytovacích zařízení,· chybějící víceúčelová hala s možností shromáždění většího počtu návštěvníků pro konání akcí většího charakteru s odpovídajícím technickým zázemím,· nízká identifikace lidí s městem (chybí zdravý patriotismus) a malá participace veřejnosti na řízení rozvoje města (na budoucnosti města),· chybějící datové a komunikační propojení částí města (např. kamerový systém, městský rozhlas, kamerový systém, PCO),· dlouhodobě se snižující počet obyvatel města,· absence nové bytové výstavby,· vysoká míra nezaměstnanosti,· nedostatečný počet volných pracovních míst,· nežádoucí odchod vzdělaných mladých lidí, ve městě nenacházejí odpovídající uplatnění,· nízká informační gramotnost občanů

<ul style="list-style-type: none"> · existence volných ploch k dalšímu rozvoji města a v rámci toho i podnikatelských aktivit, · dostupnost škol, · dobrá kapacita sportovního a kulturního využití. 	<p>(sociokulturní bariéry v přístupu k internetu, nízká schopnost obyvatelstva pracovat s informacemi a ovládat informační a komunikační technologie);</p> <ul style="list-style-type: none"> · nízká vzdělanost obyvatelstva; · chybějící komunitní centra, nízkoprahová zařízení a jiné objekty pro trávení volného času různými skupinami dětí, mládeže i dospělých, · Slabá propagace města v oblasti nových možností, resp. hospodářských a ekonomických příležitostí.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> · spolupráce s krajským úřadem MSK při přípravě zapojení IDS orlová do ODIS, · zájem města o budoucí zavedení lehké kolejové veřejné dopravy, · kolejová síť vleček OKD, · využití internetu k přenosu dat a informací, · rozšíření ekologické výchovy a ekoporadenství pro občany (mimo školy), · využití tvůrčího potenciálu uměleckých, kulturních a sportovních seskupení (spolků, občanských sdružení), · zpřístupnění sportovních zařízení v síti škol a sportovních organizací široké veřejnosti, · využívání finančních zdrojů z dotací pro podporu vzdělání a volnočasových aktivit, · využití kapacit existující infrastruktury školských zařízení pro další vzdělávání, · proměna školských zařízení i mimoškolní výuku na živá centra mimoškolních aktivit, · růst ekonomické aktivity v okresech Ostrava, Karviná a Frýdek – Místek a ČR, · další pokles míry nezaměstnanosti v ČR, · programy podpory pro obnovu a revitalizaci bytového fondu, · systém financování a kofinancování preventivních programů, · využívání stávajícího potenciálu jedinců a institucí v oblasti prevence kriminality, · vytvoření regionální spolupráce mezi městy a obcemi okresu Karviná za účelem dosažení rozvoje regionu a následně samotných municipalit. 	<ul style="list-style-type: none"> · další růst dopravních intenzit a stupně automobilizace, · etapovité stárnutí sídlištní vegetace, nutnost rozsáhlé obnovy a revitalizace, · eskalace problému „zeleň vs. parkování“, · snižování kulturního povědomí obyvatel, · nedostatečná výstavba, modernizace a údržba zařízení sloužících k využití volného času občanů, · vysoký podíl osob s pouze základním vzděláním, · neadekvátní a nedostatečné informace o trendech potřeb trhu práce, · atraktivnější prostředí pro život lidí v jiných městech, · nárůst počtu sociálně vyloučených osob a vznik segregovaných skupin anticipujících výrazným způsobem na výšené kriminalitě; nárůst kriminality, zhoršování kriminogenních podmínek, · odchod obyvatelstva a kvalifikované pracovní síly („odliv mozků“), nenajdou-li odpovídající uplatnění (pracovní místa) a bydlení.

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Příloha č. 2

Tabulka 2: SWOT analýza zóny pro IPRM Poruba

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">· poloha ve vztahu k centru města (dostupnost služeb a veřejné dopravy),· dostatečná rozloha ploch pro dostavbu občanské vybavenosti (ÚPD),· dostupnost škol (dostatečně kapacitní školy a školská zařízení v území),· kvalifikovaný a motivovaný pedagogický sbor ZŠ se zájmem o další vzdělávání v problematice práce s romskou komunitou,· kvalitní spolupráce škol se „starousedlíky“,· zkušenosti se zřizováním a provozem přípravných tříd na ZŠ Jarní a Slezská,· Klub dětí a maminek na ZŠ Jarní,· Komunitní centrum při ZŠ Slezská,· aktivity města zaměřené na řešení problematiky sociálně problémových skupin obyvatel.	<ul style="list-style-type: none">· špatná pověst sídliště,· vyšší míra nezaměstnanosti, především dlouhodobé,· nižší míra hospodářské aktivity obyvatel,· vysoká míra chudoby a sociálního vyloučení,· vysoká koncentrace sociálně-problémových skupin obyvatel, včetně migrujících,· nedostatečné zapojení sociálně vyloučené komunity do řešení místních problémů,· absence romských organizací,· absence zapojení mimoškolních institucí do činnosti Komunitního centra při ZŠ Slezská,· nedostatečná péče o děti ze strany rodičů, související problémy se školní docházkou, především migrujících obyvatel,· nižší úroveň vzdělání, vyšší počet žáků předčasně opouštějících školu v důsledku nízké motivace ke vzdělávání,· vyšší úroveň kriminality a delikvence,· rozšířené užívání návykových látek, i mezi dětmi,· nespokojenost a pocit ohrožení starousedlíků se soužitím se sociálně vyloučenou komunitou,· špatný stav veřejných prostranství, včetně veřejné zeleně, nedostatečné vybavení mobiliářem,· chybějící zázemí pro trávení volného času dětí a mládeže,· špatný stav pozemních komunikací (mj. chybějící chodníky),· vysoký počet vážných dopravních nehod,· devastovaná či chybějící technická infrastruktura (např. veřejné osvětlení, kanalizace),· nevyřešené vlastnické vztahy k nemovitostem (chodníky, pozemní komunikace),· nižší úroveň hodnoty nemovitostí dále se snižující aktivní devastací bytového fondu a veřejných prostranství obyvateli,

	<ul style="list-style-type: none"> · nevyhovující, v některých případech havarijní technický stav bytových domů (např. statické problémy, střechy, vlhkost), · nevyhovující energetický stav bytových domů (vysoké tepelné ztráty), · znečištění ovzduší vlivem lokálních topenišť.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> · efektivní státní a regionální politika na podporu revitalizace sídlišť, využití zdrojů SF, · zlepšení estetického stavu sídliště zatraktivněním veřejných prostranství, · zlepšení technického stavu bytových domů a snížení jejich energetické náročnosti, · možnost napojení na CZT (horkovod), · zahájení činnosti oddělení PČR v lokalitě, · další rozvoj spolupráce NNO a města při řešení problematiky sociálně problémových skupin obyvatel, · rozšíření práce s problémovými rodinami, · zapojení mimoškolních institucí do činnosti Komunitního centra při ZŠ Slezská, · další rozvoj činnosti Klubu maminek, Romského centra Amaro del a o. s. Kerit. 	<ul style="list-style-type: none"> · neuspokojivý demografický vývoj – vysoký procentuální počet obyvatel nad 65 let, · dále se zvyšující koncentrace sociálněproblémových skupin obyvatel, včetně migrujících, · další nárůst úrovně kriminality a delikvence s dopady i do ostatních částí města, · zvyšující se potřeba sociálního bydlení, · riziko rozšiřování problému bezdomovectví, · zvýšený výskyt infekčních onemocnění, hrozba epidemií, · další zhoršování stavu veřejných prostranství, · další zhoršování technického stavu bytových domů, · dopady nárůstu omluvené absence žáků škol, · přenos modelu života založeného na sociálních dávkách na další generace, · nedostatečná ochota sociálně vyloučené komunity zapojovat se do sociálních programů.

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Příloha č. 3

Tabulka 3: Seznam projektů doporučených k vydání potvrzení o výběru projektu v rámci aktivity 5.2 a)

Žadatel	Název projektu	Požadováno z EU (v Kč)	Požadováno ze SR (v Kč)	Požadováno z EU + SR (v Kč)
Město Orlová	Vybudování dílčího úseku komunikace vč. jejího odvodnění na ul. Přespolní	579 308,15	0	579 308,15
Město Orlová	Vybudování nového chodníku a stavební úpravy chodníku podél komunikace ul. Slezská	1 978 976,29	0	1 978 976,29
Město Orlová	Zajištění bezbariérového přístupu k ZŠ Slezská 200	7 698 076,42	0	7 698 076,42
Město Orlová	Vybudování parkovacích ploch v okolí ul. Rajčula, Dvouletky, Dukelská, ČS Armády	2 068 553,20	0	2 068 553,20
Město Orlová	Bezpečné bydlení Orlová - Poruba	5 094 361,95	0	5 094 361,95
Město Orlová	Stavební úpravy prostranství za autobusovou čekárnou a objektem č. p. 720	1 738 072,35	0	1 738 072,35
Město Orlová	Komunikace Přespolní a parkovací plochy na Doubravském sídlišti	3 021 167,75	0	3 021 167,75
Město Orlová	Vybudování parkovacích ploch v okolí ul. M. Ryšky, Janáčkova, A. Jiráska, Kosmonautů a Gagarinova	2 230 247,85	0	2 230 247,85
Město Orlová	Stavební úpravy komunikace vč. jejího odvodnění na ul. V Poli v Orlové - Porubě	2 137 153,24	0	2 137 153,24
Město Orlová	Rozšíření stávající sítě VO M. Ryšky, Janáčkova,	1 013 201,70	0	1 013 201,70

	Kosmonautů, Gagarinova v Orlové - Porubě			
Město Orlová	Stavební úpravy chodníku podél komunikace ul. Slezská	7 097 840,17	0	7 097 840,17
Město Orlová	Výstavba veřejně přístupného dětského hřiště na ul. Václavská Orlové - Porubě	463 608,70	0	463 608,70
Město Orlová	Vybudování chodníku včetně veřejného osvětlení mezi u.l Václavská a Dělnická	569 586	0	569 586
Město Orlová	Vybudování chodníku včetně veřejného osvětlení mezi ul. Václavská a Dělnická	732 473	0	732 473

Zdroj: Město Orlová, 2013, vlastní zpracování

Příloha č. 4

Tabulka 4: Stav realizace IPRM od roku 2010 do 2013

Rok	Název schváleného IPRM	Název žadatele	Celkové výdaje na IPRM	Dotace z IOP (z ERDF)	Podané projektové žádosti (podíl ERDF)		Projektové žádosti doporučené k financování (podíl ERDF)		Schválené projekty (podíl ERDF)	
			v Kč	v Kč	počet	v Kč	počet	v Kč	počet	v Kč
2010	IPRM Orlová	Orlová	152 906 000	81 280 043	2	13 600 000	x	x	x	x
2011	IPRM Orlová	Orlová	152 906 000	81 280 043	5	18 220 494,92	4	17 650 908,92	4	17 650 908,70
2012	IPRM Orlová	Orlová	152 906 000	81 280 043	15	59 716 827,54	14	54 618 300,59	9	36 338 367,70
2013	IPRM Orlová	Orlová	138 918 780	82 303 238	20	69 856 670,43	20	69 856 670,43	15	48 700 160,70

Zdroj: Strukturální fondy, 2013, vlastní zpracování